

E-helsedagen 2020

Velkommen!

#ehelsedagen2020

Direktoratet for
e-helse

E-helsedagen 2020

Direktør Christine Bergland

Direktoratet for
e-helse

Utviklingstrekkrapporten 2020

Divisjonsdirektør Karl Vestli
Direktoratet for e-helse

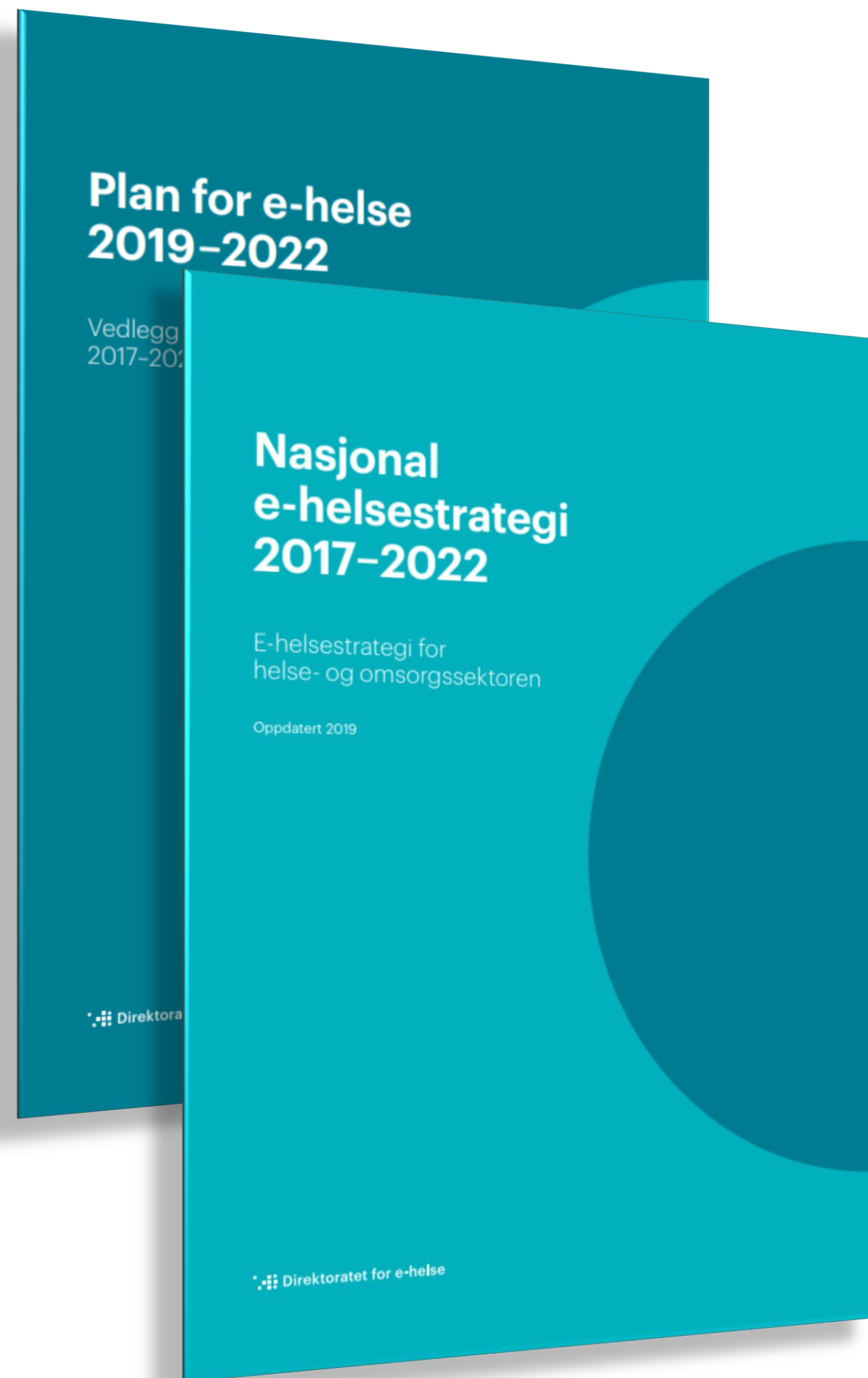
Helsesektorens
behov og
utfordringer

Politiske
føringer

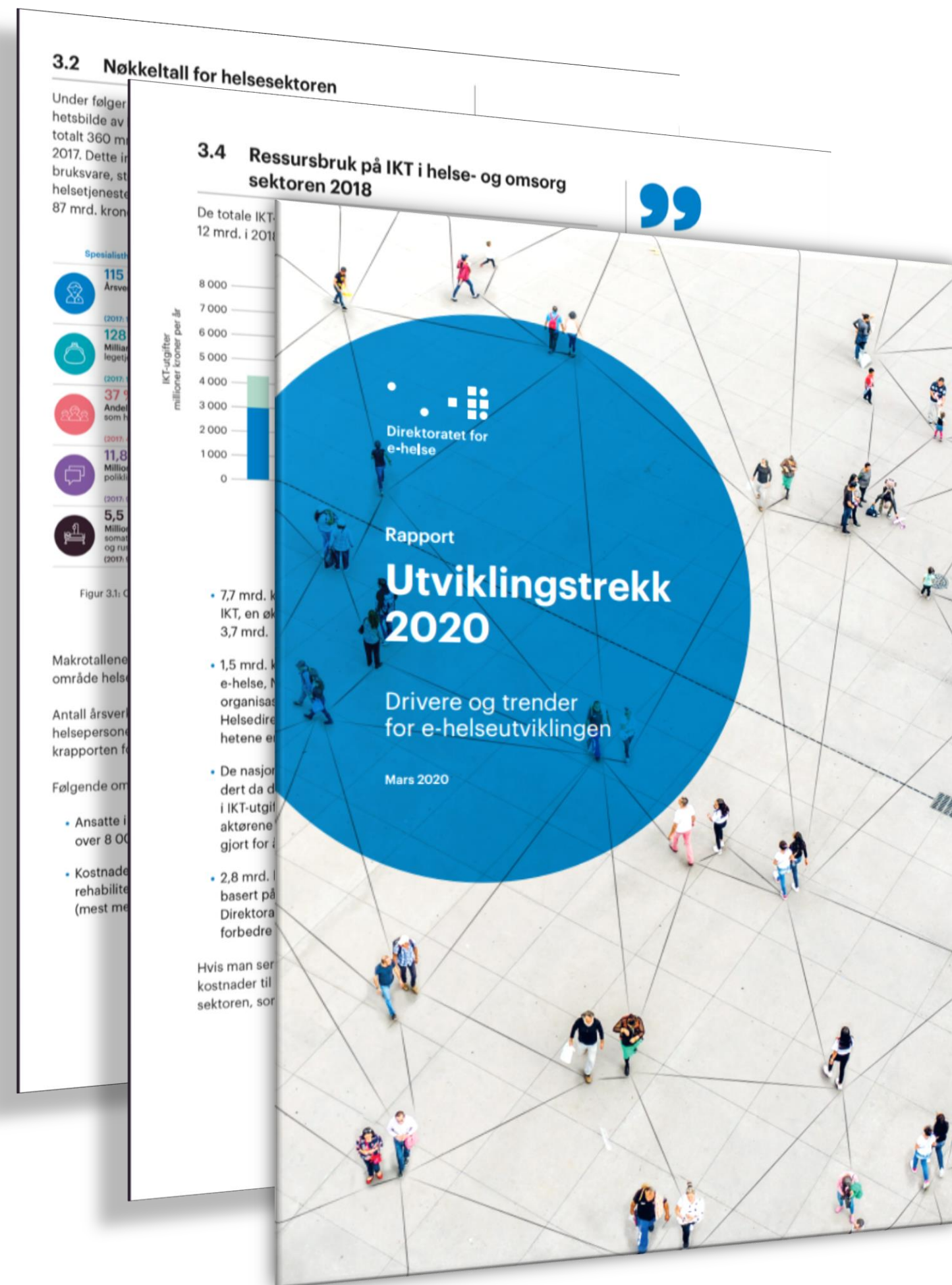
Næringsliv
Teknologiutvikling
Forskning

Direktoratet følger utviklingen og sammenstiller kunnskap

Utviklingstrekkrapporten 2020 – hva er nytt?

- «Direktoratets hovedfunn» - peker på hovedfunn for hvert enkelt temaområde
 - Hovedfunnene er basert på faglige vurderinger og innspill
 - I tråd med ny virksomhetsstrategi og direktoratets verdier
- Sentrale trekk som går igjen i rapporten er mer pasientnære tjenester og økt avhengighet av marked/næringsliv.

Tema i 2020

- Skytjenester
- Økosystemer
- Kunstig intelligens
- Persontilpasset medisin
- Persongenererte helserelevante data
- Samhandling
- Nettbasert behandling av psykisk helse
- Innovasjon og næringsutvikling

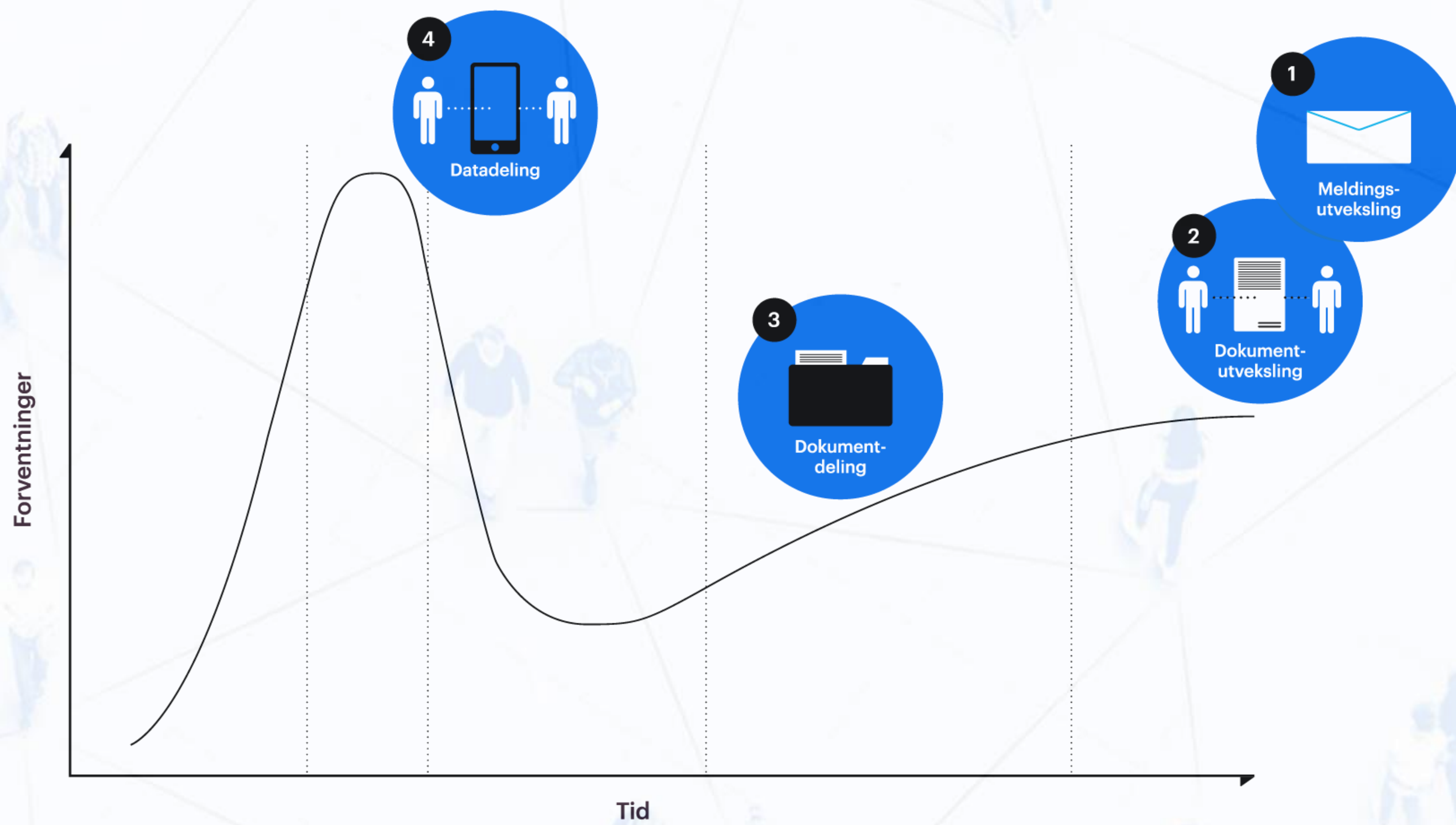
Vi bruker tilnærmet 12 milliarder kroner på IKT i helsesektoren

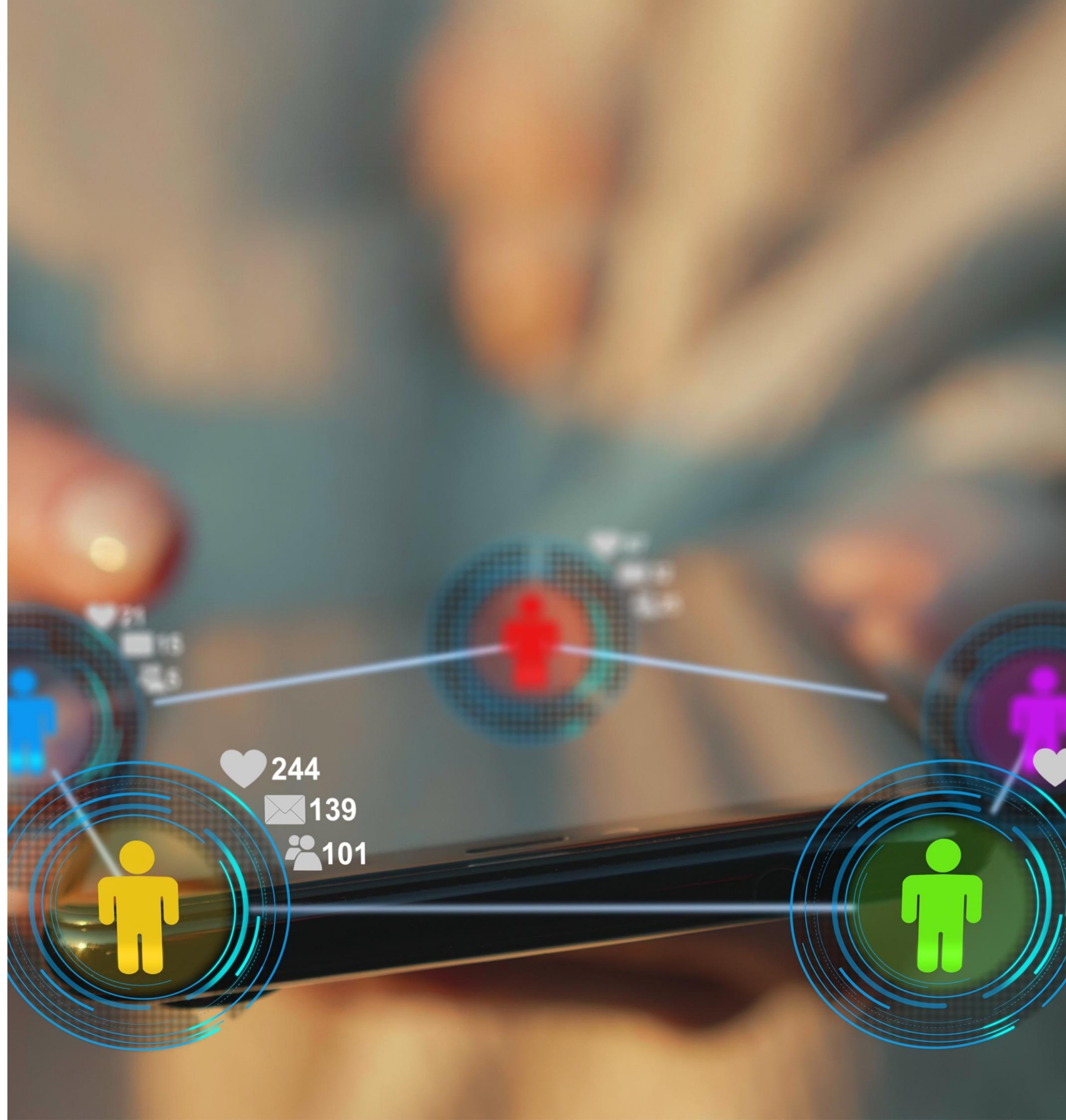
” Stadig behov for økt samhandling i helse- og omsorgssektoren

Forventet utvikling av nye samhandlingsmodeller

Hovedfunn samhandling

- Innføring av de nye meldingsstandardene for henvisning og helsefaglig dialog vil bidra til økt kvalitet og bedre samhandling på tvers av omsorgsnivåer.
- Dokumentdeling vil gi helsepersonell bedre tilgang til journaldokumenter på tvers av virksomheter.
- Datadeling blir en viktig del av samhandlingen i helse- og omsorgstjenesten.
- Gjenbruk av internasjonale e-helsestandarder og internasjonalt samarbeid vil være viktig for fremtidig utvikling i Norge
- SNOMED CT er sentral i den semantiske samhandlings-evnen og en viktig bestanddel i *Felles språk* som er under utvikling
- Samarbeid mellom sektor, standardiseringsorganisasjoner og myndigheter er nødvendig for å få effektiv standardisering som dekker behovene i Norge

” Bedre og billigere teknologi, og økt kunnskap om våre gener, åpner for persontilpasset medisin.

Hovedfunn persontilpasset medisin

- Norge må samarbeide med andre land for å lære om løsninger og tjenester, og vurdere samarbeidsformer
- Det bør være en offentlig debatt om persontilpasset medisin
- Muligheten for lagring og deling av genomdata innenfor trygge rammer bør utredes.
- Det bør gjøres en kartlegging og vurdering av regelverk for å sikre at dette ikke er til hinder for ønsket utvikling av persontilpasset medisin.

**” Pasientene har jo
brukt nettet til mye
lenge nå. De vil gjerne
få helsetjenestene
sine der også.**

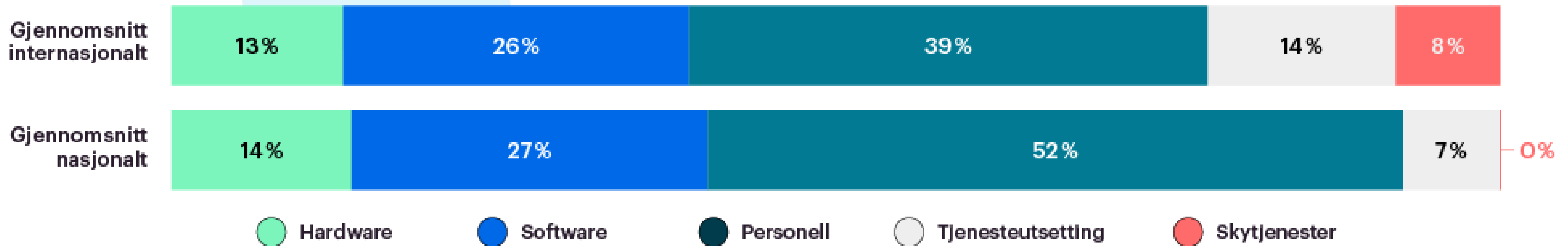
Sykehustalen, januar 2020

Hovedfunn nettbasert behandling

- Ved hjelp av nettbasert behandling kan flere pasienter mota behandling. Nettbasert behandling er derfor et viktig bidrag til å løse bærekraftsutfordringene i helsetjenesten.
- Nettbasert behandling skal være et alternativt tilbud til tradisjonelle behandlingsformer for de som ønsker og kan benytte seg av det.
- Det finnes ferdig utviklede nettbaserte behandlingstilbud som bør breddes.
- Nettbasert behandling kan bidra til å styrke innbyggers involvering i egen helse.
- Nettbasert behandling kan spille en rolle i forebygging så at milde lidelser ikke utvikler seg til alvorlige lidelser.

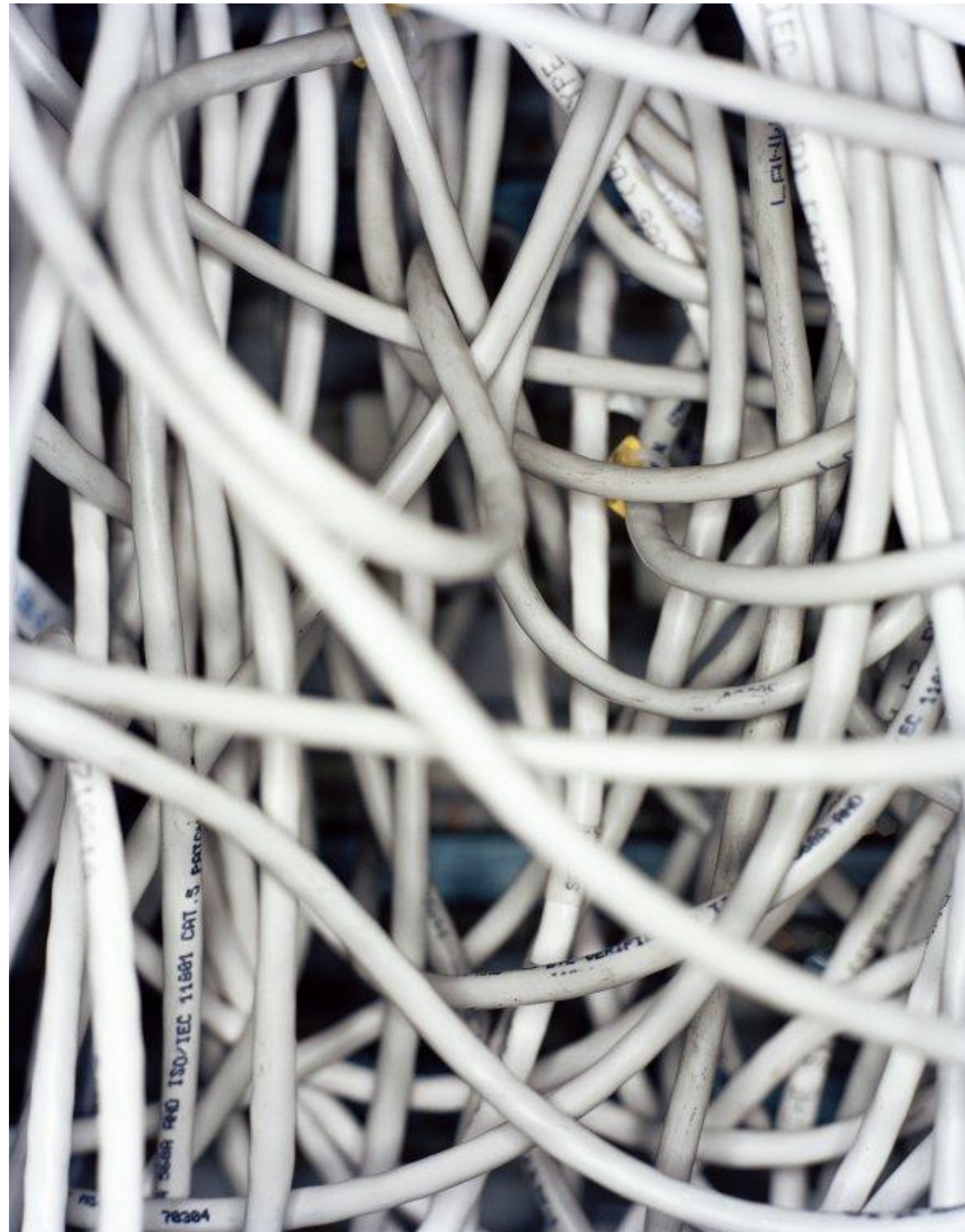

»» Bruk og utbredelse av skytjenester i den norske helsesektoren er foreløpig lav

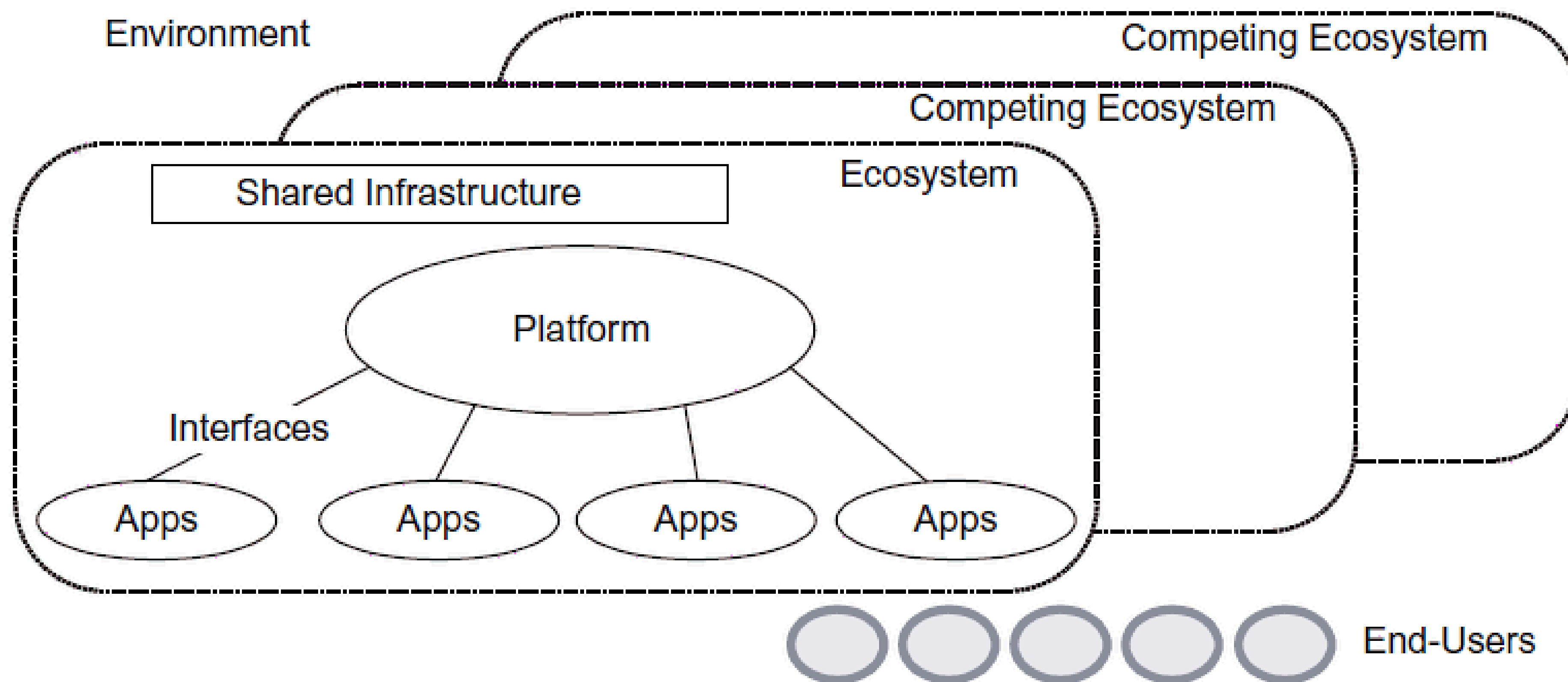

Hovedfunn skytjenester

- Det er behov for mer kompetanse om bruk og bestilling av skytjenester i helse- og omsorgssektoren.
- Økt bruk av skytjenester vil kunne gi mer effektiv IKT-drift i helse- og omsorgssektoren.
- Det er behov for politiske og juridiske avklaringer om lokalisering av data og driftspersonell i forbindelse med bruk av skytjenester.
- For å opprettholde innbyggernes tillit til helsetjenesten, må presis informasjon om skytjenester være lett tilgjengelig.
- Det er dataansvarlig sitt ansvar å ha kontroll på tilgangsstyring ved bruk av skytjenester, jf. Normen

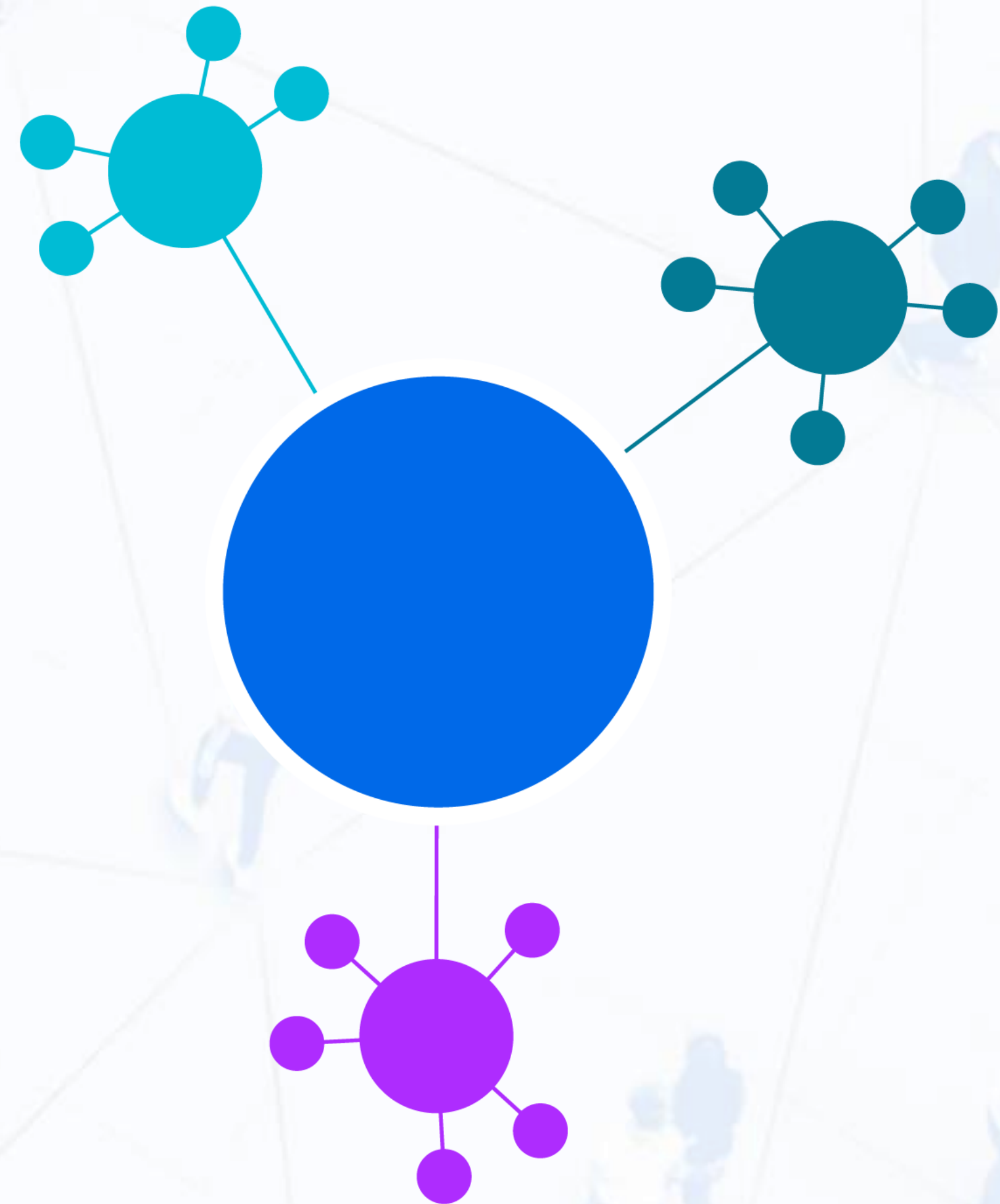

” Mange av tjenestene vi bruker daglig er basert på økosystemer og plattformer

Hovedfunn økosystemer og plattformer

- Helse- og omsorgssektoren bør i økende grad satse på utvikling av økosystemer og plattformer.
- Standarder og tydelige rammer er viktig for å stimulere til utvikling av økosystemer og plattformer.
- Økosystemer og plattformer vil kunne gi økt innovasjon, økt kvalitet og mer kostnadseffektive digitale løsninger i helse- og omsorgssektoren og vil også bidra til utviklingen av helsenæringen i Norge, jf. Helsenæringsmeldingen.
- Helsesektoren må se til andre sektorer nasjonalt og internasjonalt for å høste erfaringer knyttet til utvikling av plattformer og økosystem.

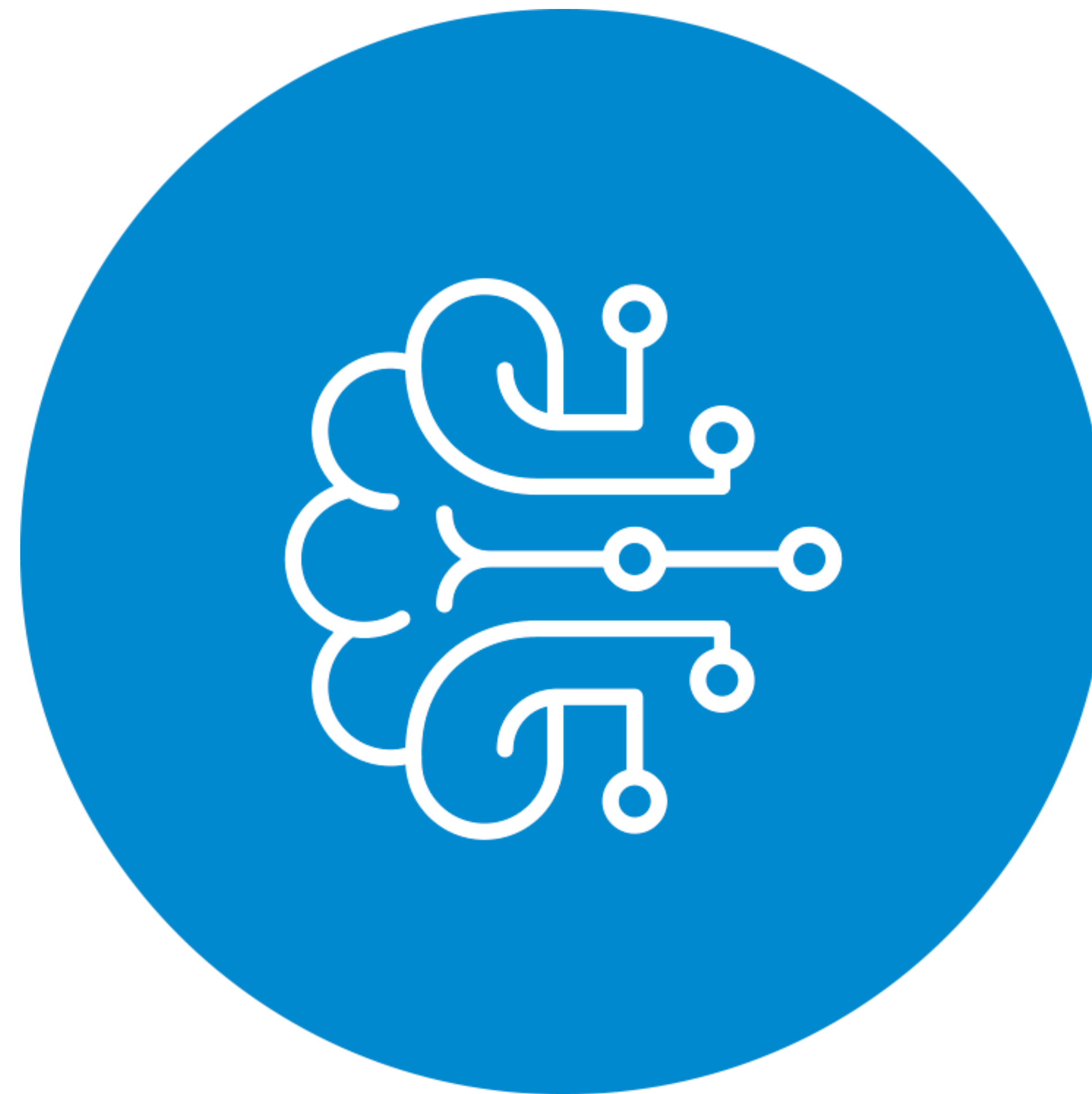

A woman in a white lab coat is looking at a tablet computer. The background is a blurred clinical or office setting with blue lighting. The text is overlaid on the left side of the image.

” Helse- og omsorgssektoren bør ta en aktiv rolle, prøve ut og bruke KI-løsninger.

Hovedfunn kunstig intelligens

- Helsesektoren bør komme i gang med bruk av løsninger som benytter kunstig intelligens slik at disse kan bidra til å realisere de overordnede målene i helsetjenesten, samt at vi starter å bygge erfaring med denne typen løsninger.
- For å støtte opp under målene for helsetjenesten, er det viktig å prøve ut KI-produkter fulgt av kvalitetssikring som verifiserer effekt av løsningene.
- Forskning på kunstig intelligens i helsesektoren bør rettes mot KI-løsninger som løser utfordringer, kan omdannes til produkter og nyttiggjøres bredt i helsetjenestene.
- Bildeanalyse er en klar kandidat for utprøving i helsetjenestene.

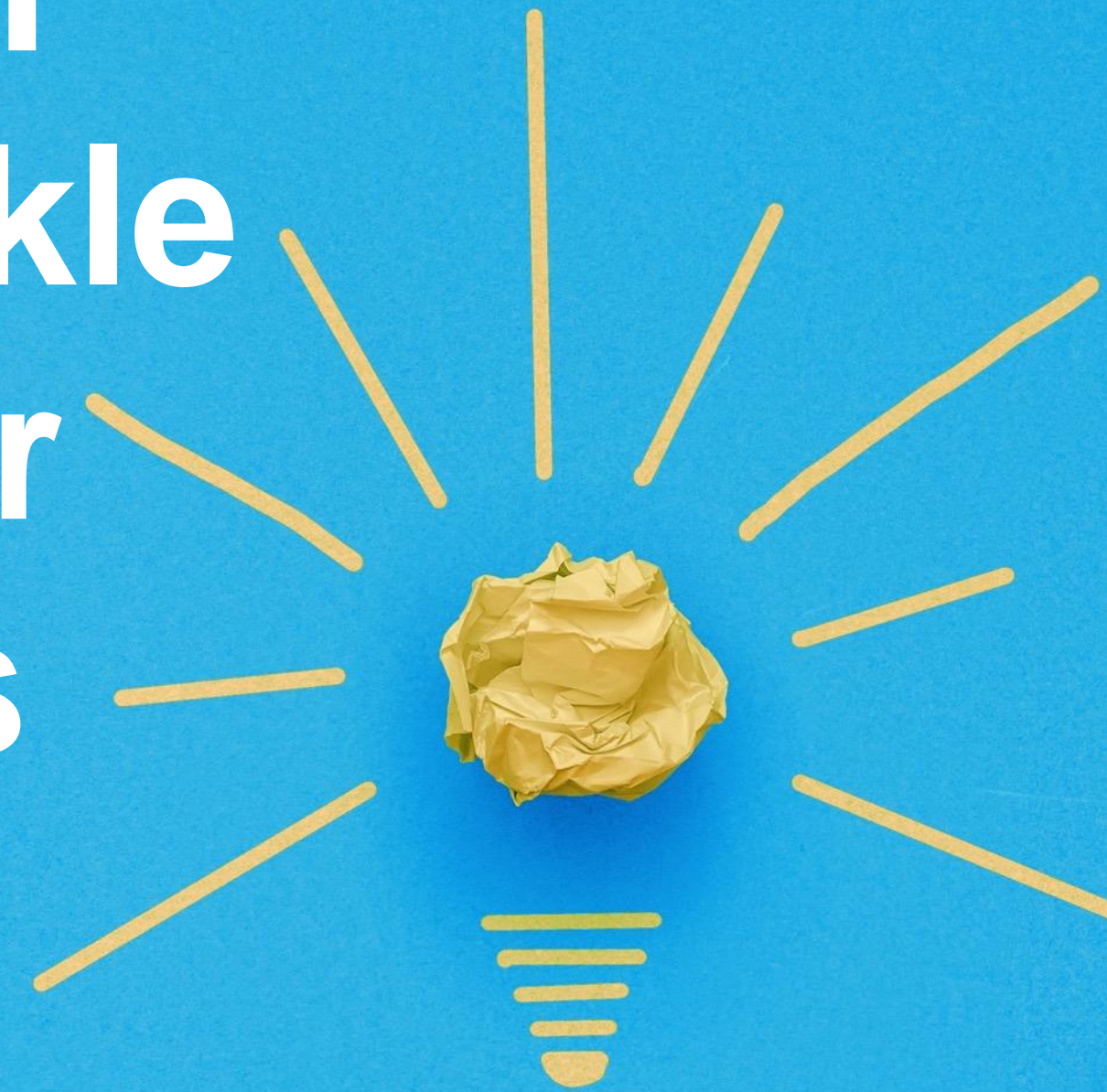
**” Persongenererte
helserelaterte data – en
uutnyttet kilde til
informasjon?**

Hovedfunn persongenererte helserelaterte data

- Persongenererte helserelaterte data er fortsatt et umodent felt i helsetjenesten i Norge.
- Det trengs mer forskning om verdien av persongenererte helserelaterte data.
- Persongenererte helserelaterte data kan bidra til at befolkningen øker sin egen helsekompetanse.

”” Tett samarbeid med
helsenæringen er en
forutsetning for å utvikle
nye digitale tjenester
tilpasset pasientens
behov

Direktoratets hovedfunn - innovasjon og næringsutvikling

- Infrastruktur og standarder må være tilgjengelig for å gi muligheter for skalering og datadeling.
- Det er behov for å etablere felles løsninger som muliggjør deling av data, hvor bruk av åpne API er sentralt.
- Det er behov for flere tiltak som skal stimulere markedet og innovatører som jobber sammen for å lage nye tjenester
- Anbudsprosessene må bidra til innovasjons- og lønnsomhetsmuligheter for leverandører av e-helseløsninger

Direktoratet for
e-helse

Den nasjonale e-helseutviklingen i tall

Avdelingsdirektør Robert Nystuen

**” OECD peker på at helse ligger
10-15 år etter andre sektorer når
det gjelder digital transformasjon**

Totalt IKT-utgifter i helseregionene og nasjonale IKT-aktører

IKT-nøkkeltall 2018

9 181
millioner kroner

IKT-utgifter sett opp mot totale driftskostnader

IKT-nøkkeltall 2018

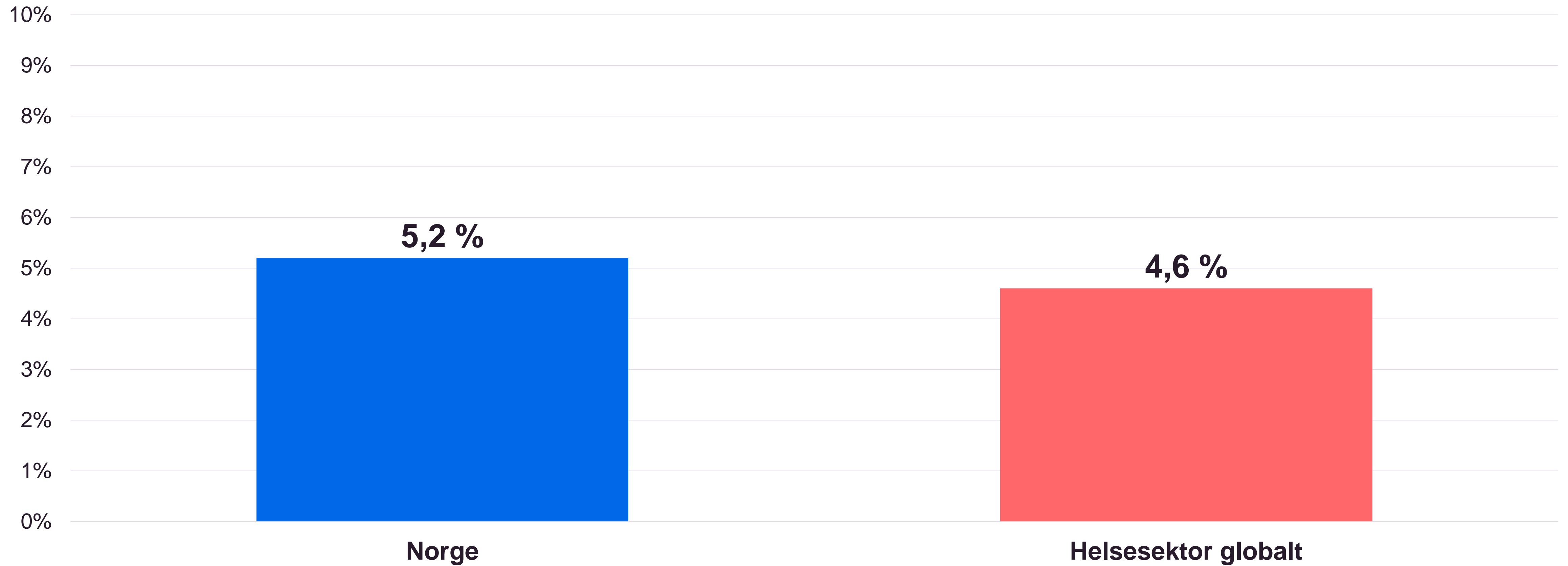
Driftskostnader

146

milliarder kroner

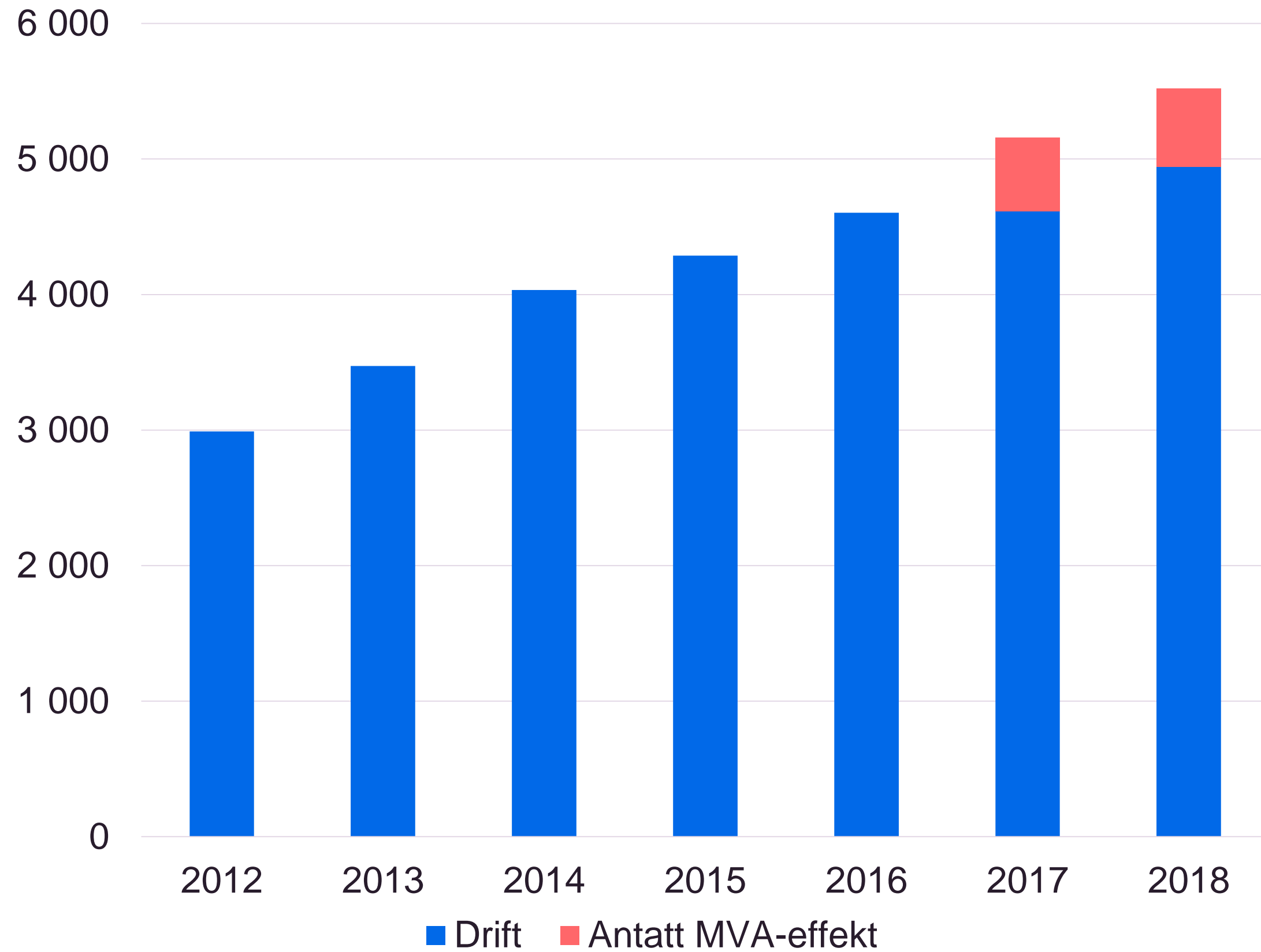
Helseregionene bruker 7 661 000 kroner på IKT

IKT-utgifter som andel av totale driftskostnader

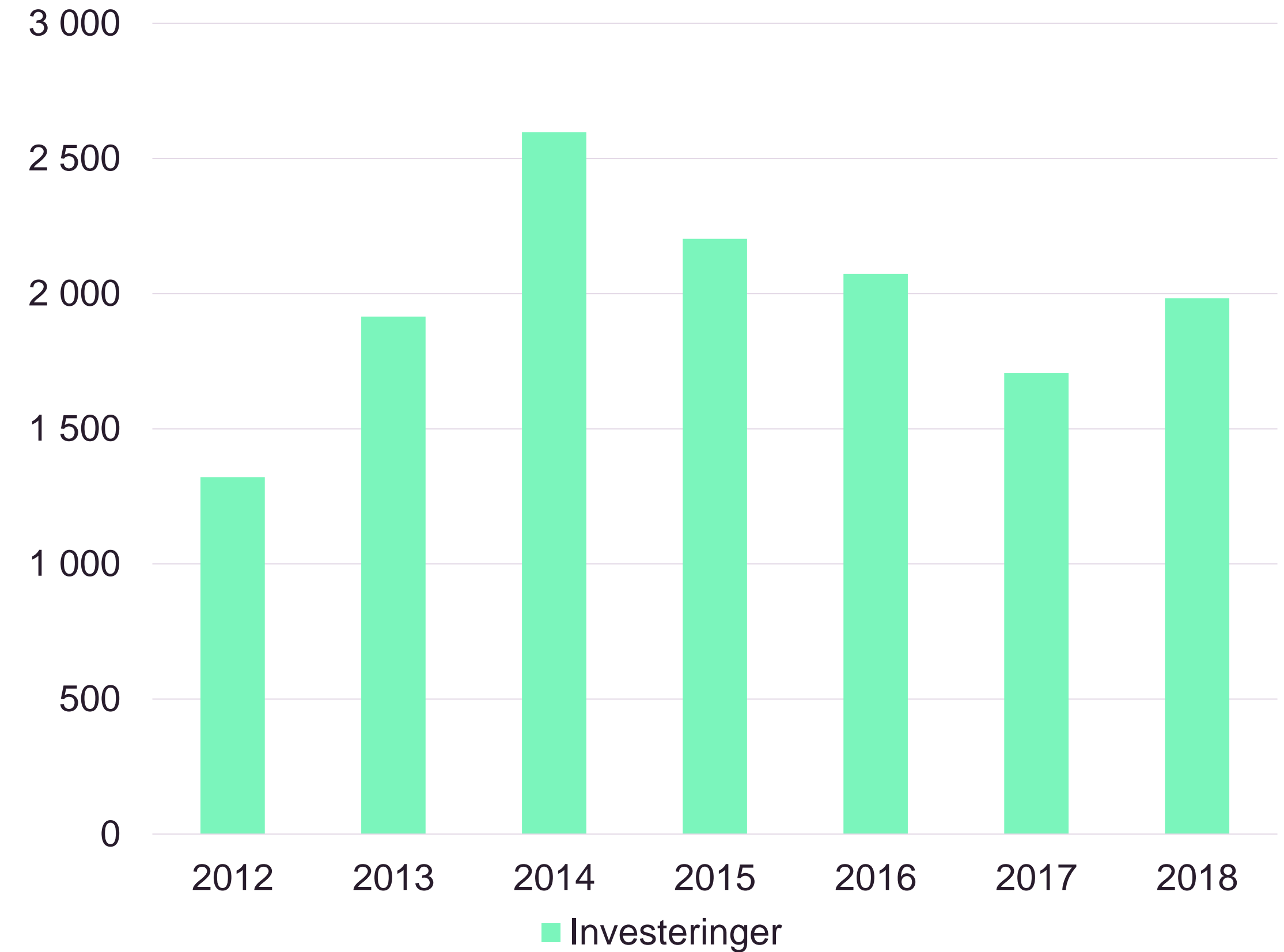
Driftskostnadene stiger

IKT-driftskostnader for helseregionene
millioner kroner per år

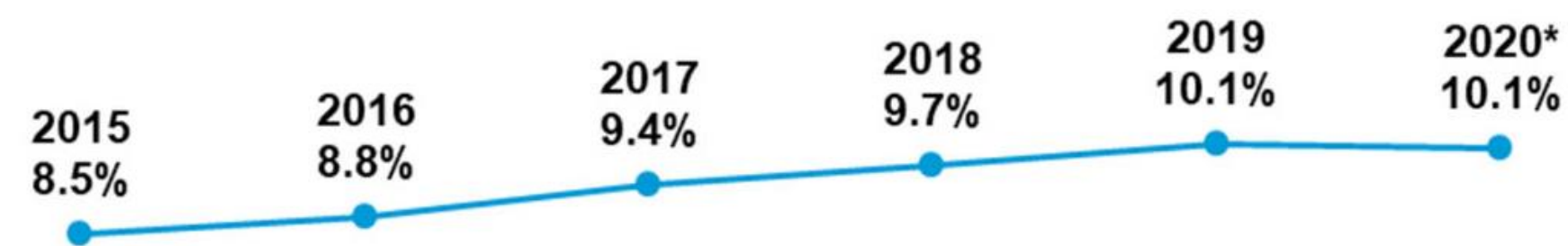
Investeringene øker sammenliknet med i fjor

IKT-investeringer for helseregionene
millioner kroner per år

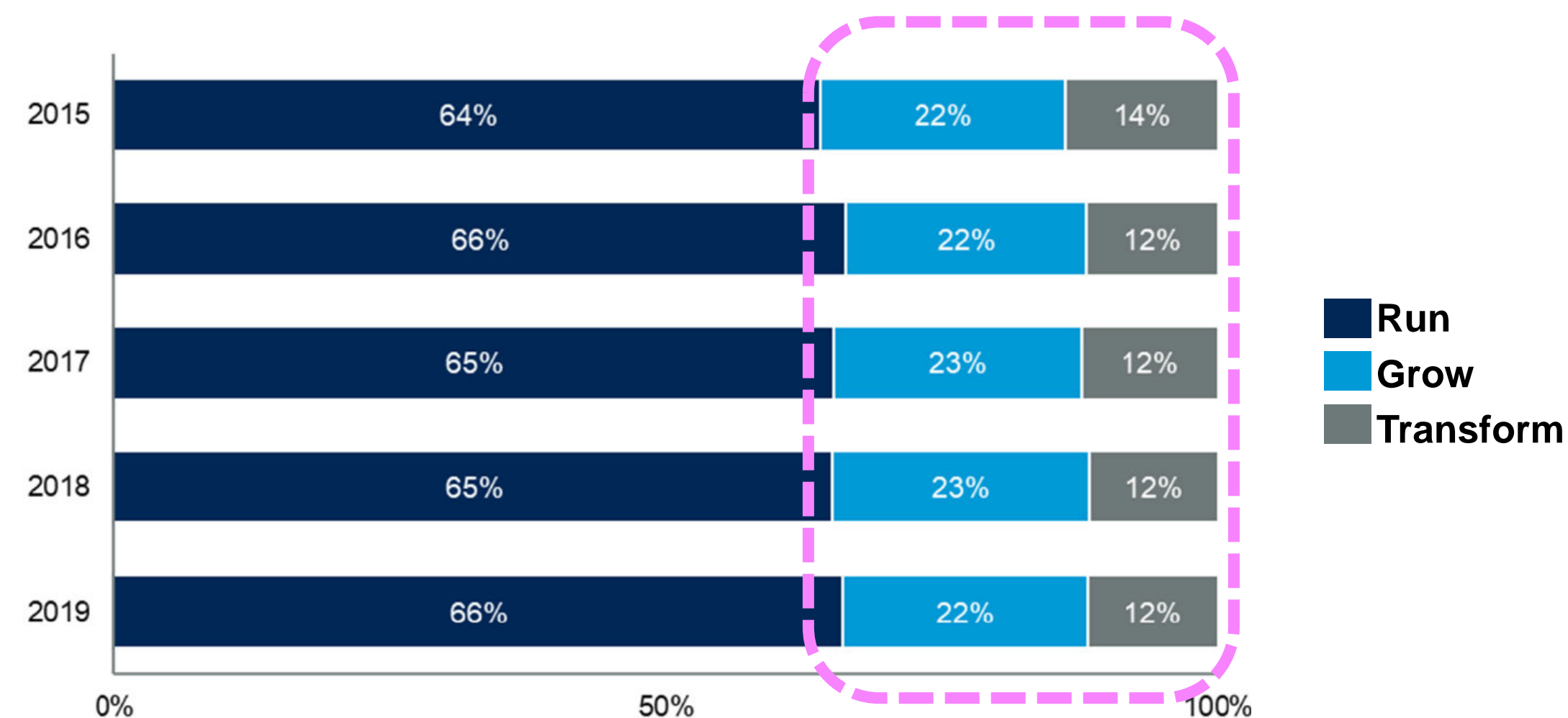

IKT driftskostnadene spiser investeringsrommet i helse

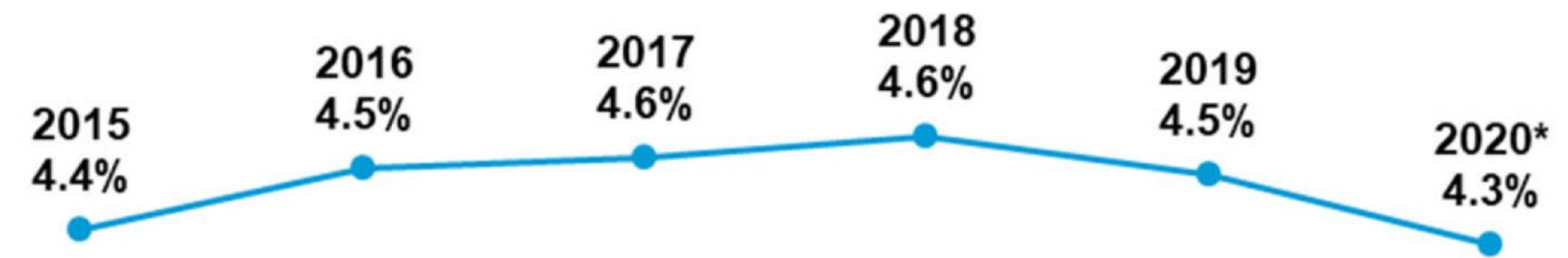
Bank- og finansbransjen internasjonalt
 IKT kostnad vs. total driftskostnad:

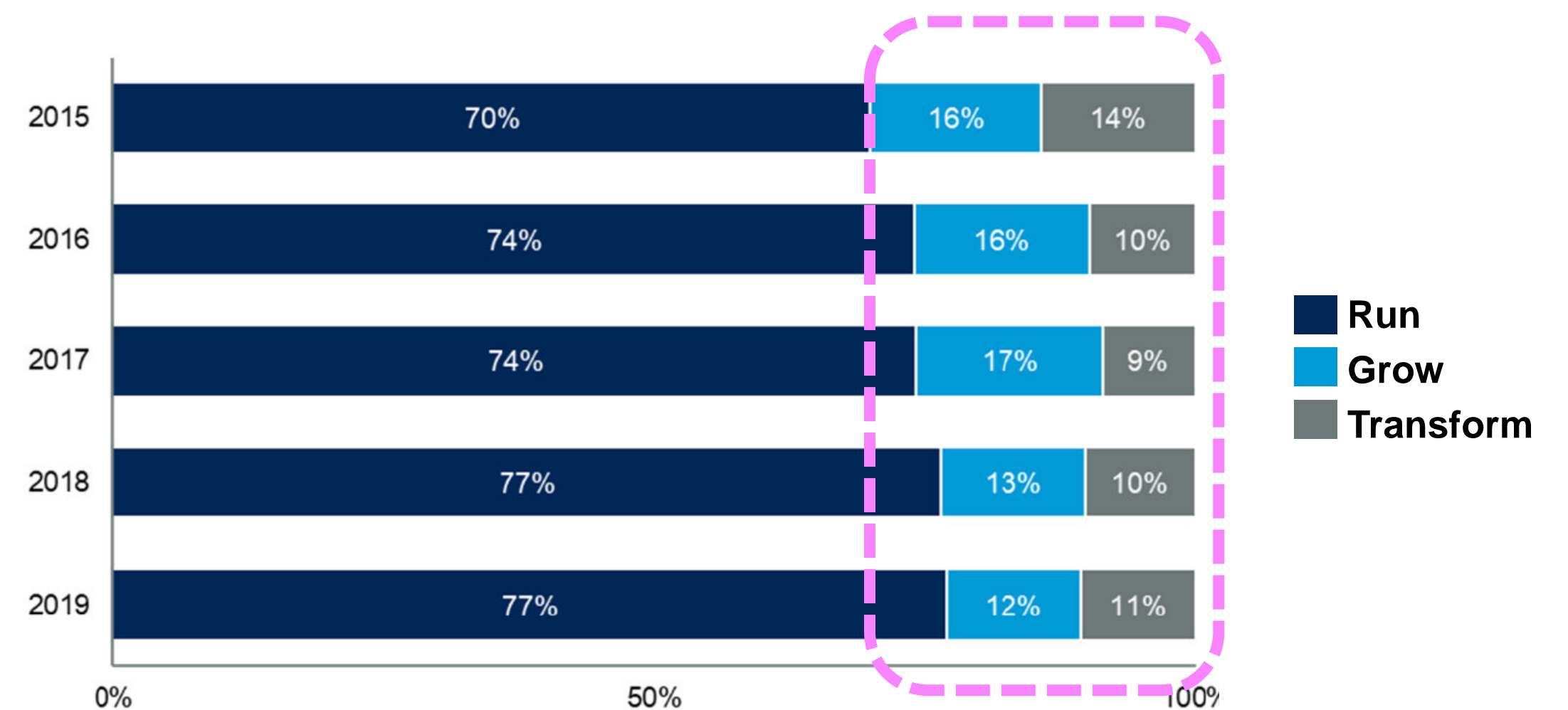
IT Spending to Run, Grow and Transform the Business
 Banking and Financial Services

Helse- og omsorgsbransjen internasjonalt
 IKT kostnad vs. total driftskostnad:

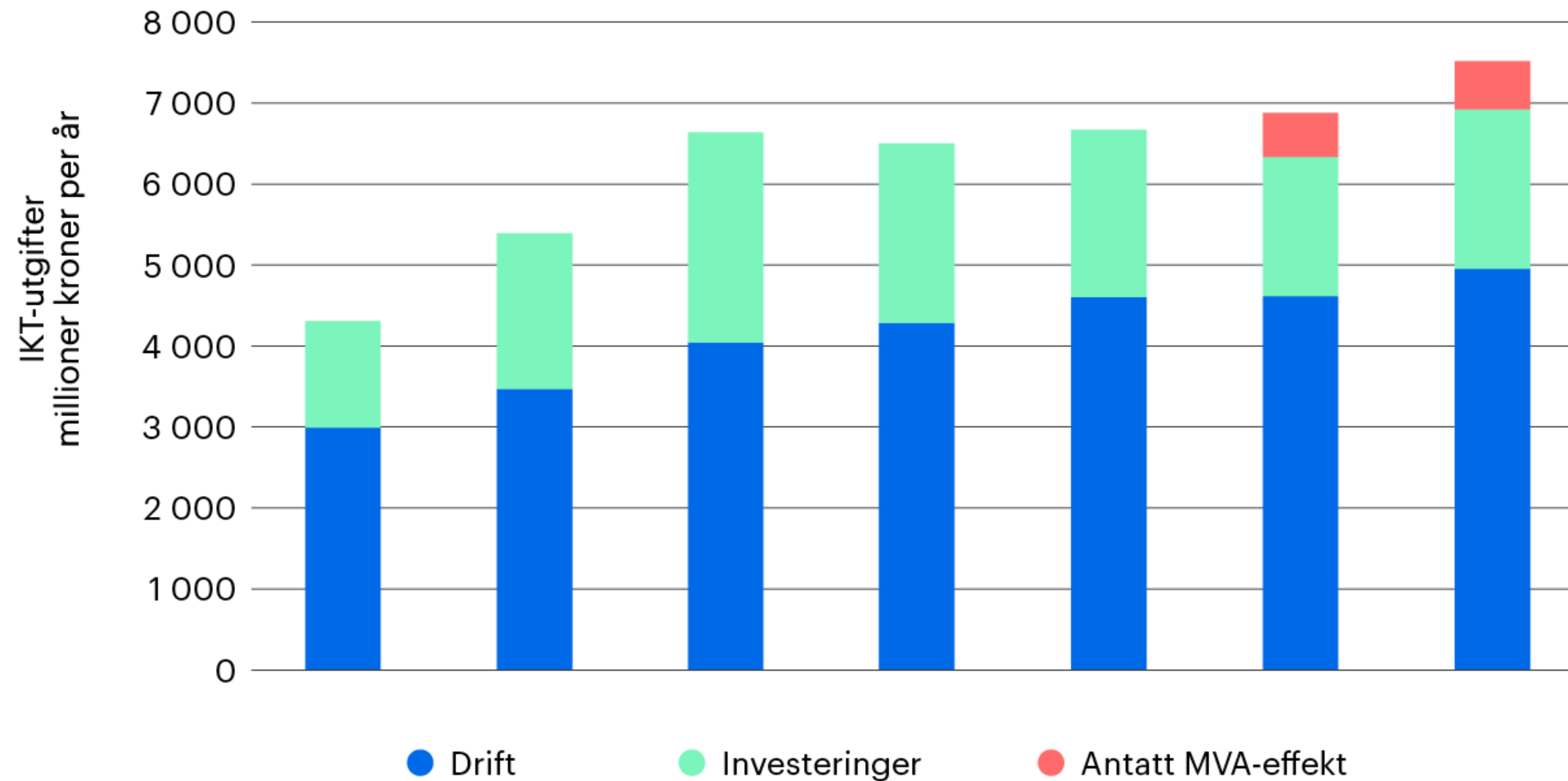

IT Spending to Run, Grow and Transform the Business
 Healthcare Providers

Kilde: IT Key Metrics Data 2020: Banking and Financial Services Analysis og Healthcare Providers Analysis – * Anslag oppgitt av respondentene

IKT-utgifter i helse- og omsorgssektoren

Innbyggere ønsker digital tilgang til helseopplysninger for seg selv, og for helsepersonell

Innbygger- og helsepersonellundersøkelse 2019

ØNSKER DIGITALE TJENESTER

82 %

ønsker digital tilgang til sine helseopplysninger

TILGANG NÅR DET TRENGS

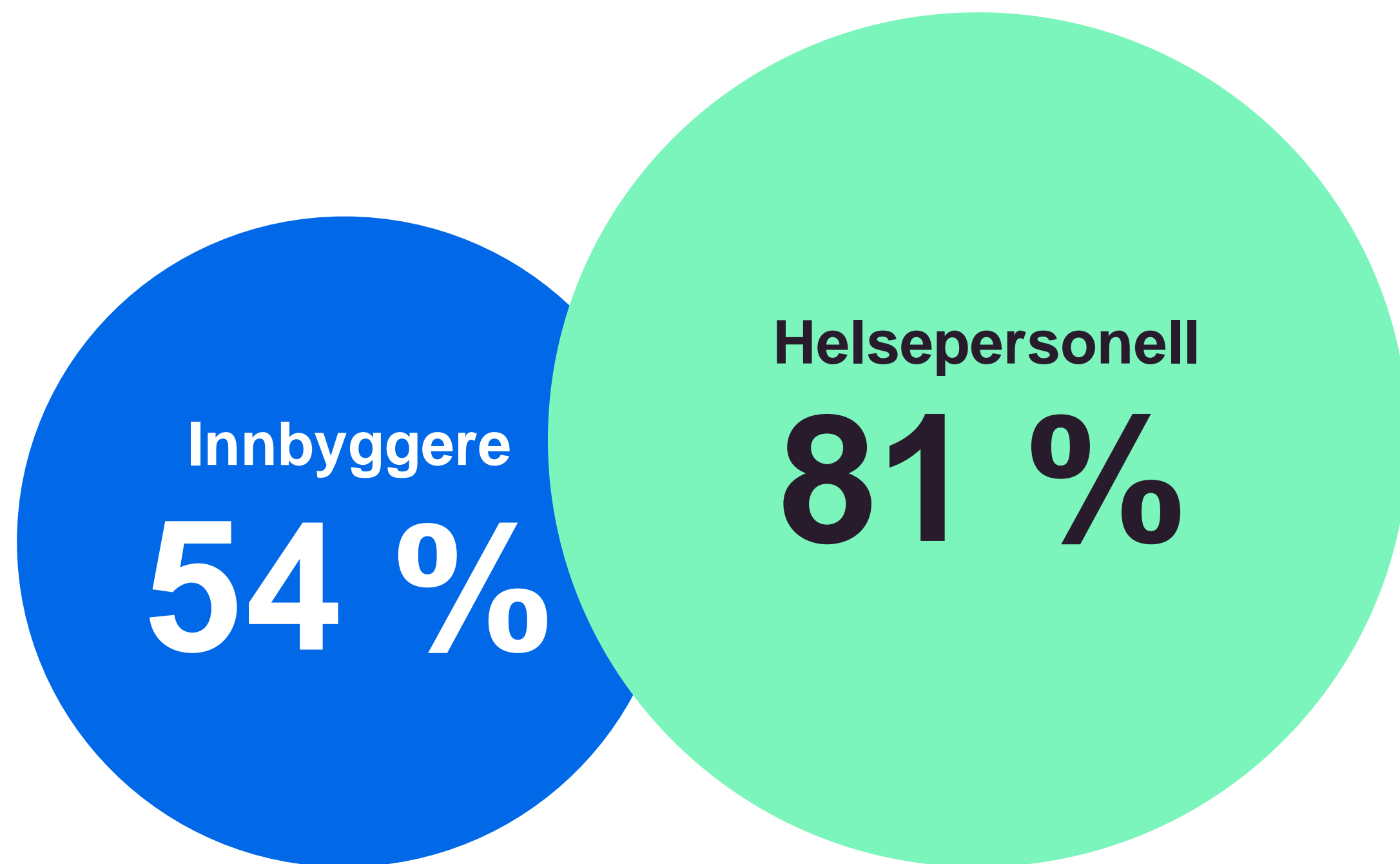
87 %

vil at helsepersonell skal ha tilgang til sine helseopplysninger når behandlingen krever det

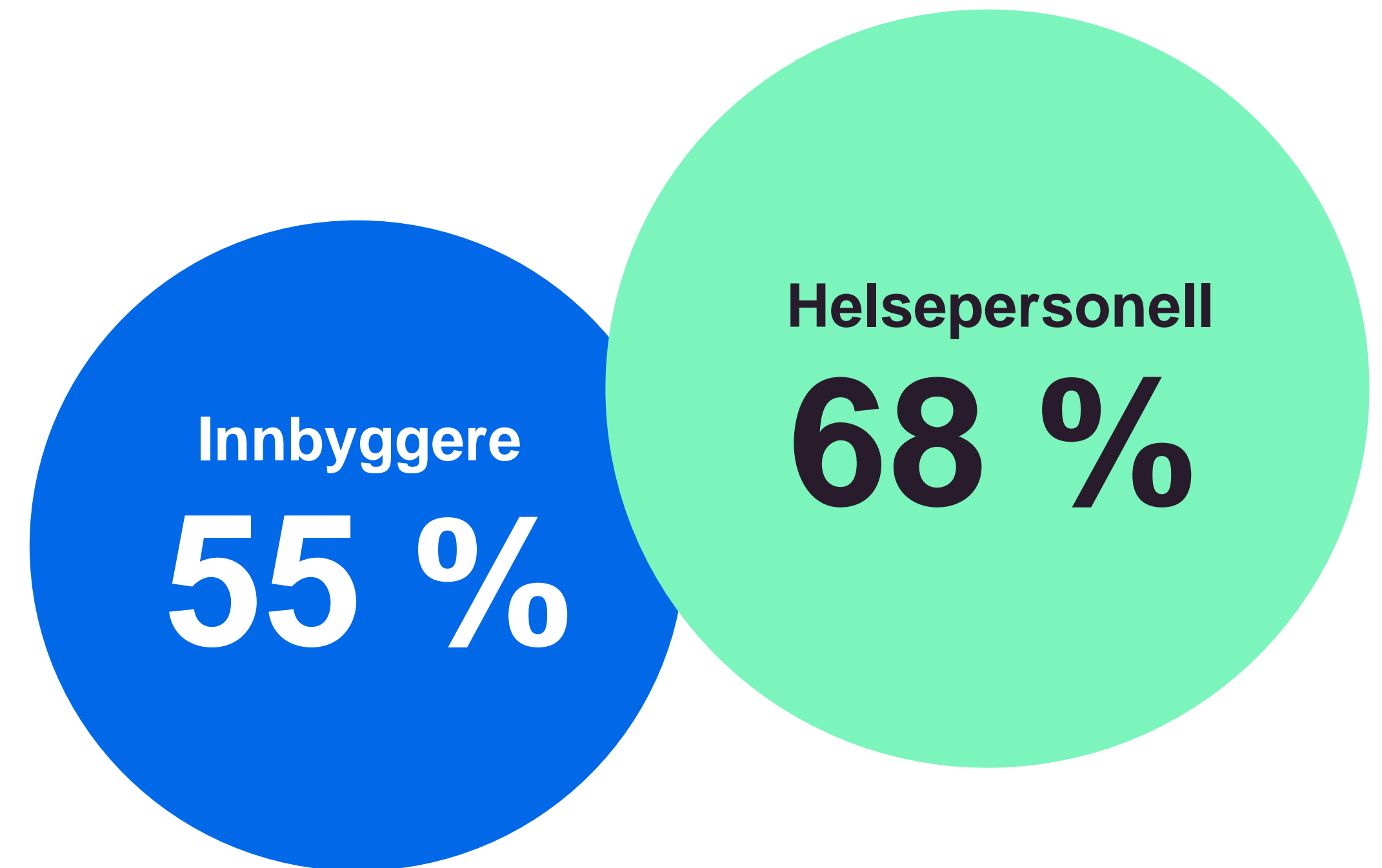
Tilliten til informasjonssikkerheten er ulik blant innbyggere og helsepersonell

Innbygger- og helsepersonellundersøkelse 2019

Tillit til at helseopplysninger er lagret slik at utenforstående ikke har tilgang til dem

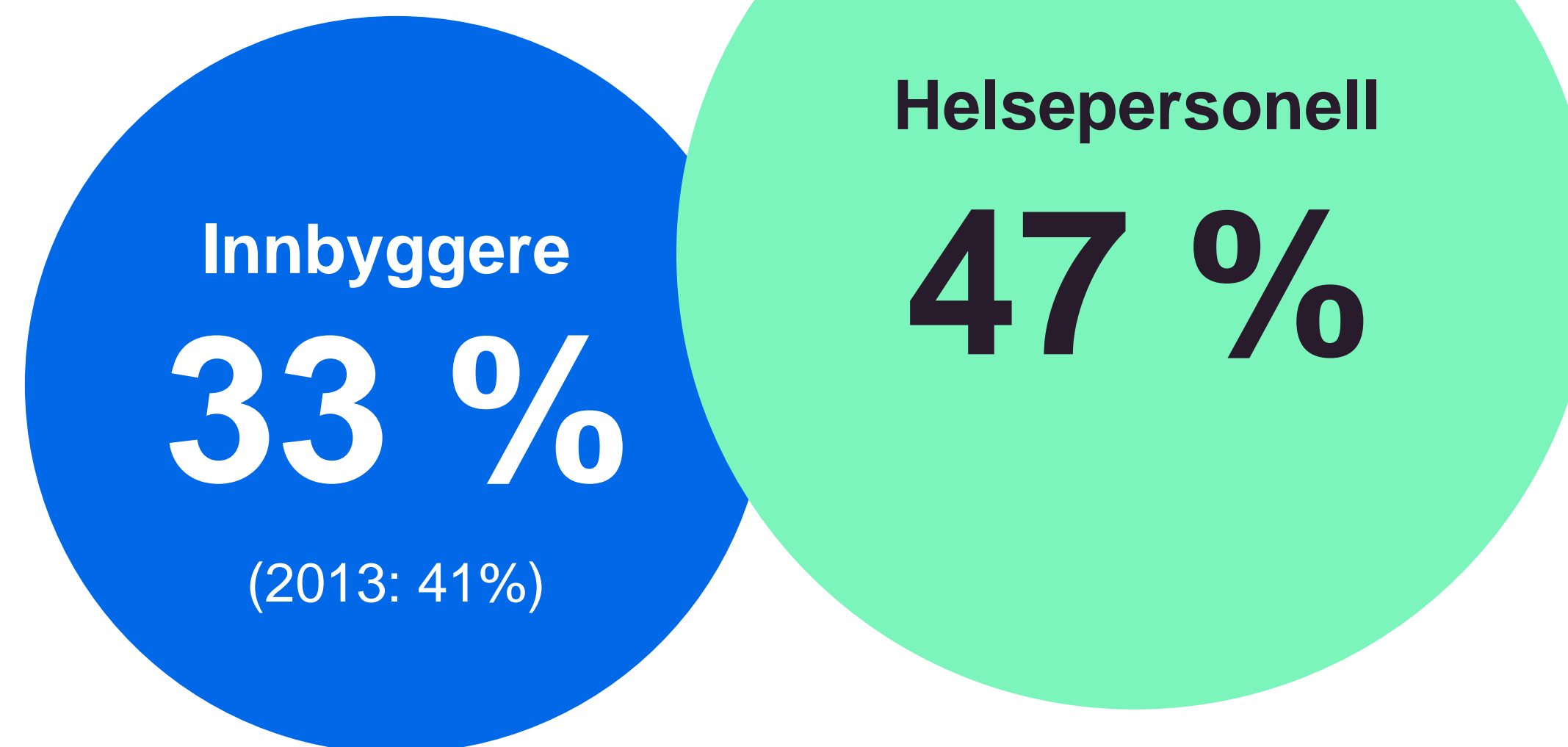
Tillit til at kun helsepersonell som har behov for det ser på din journal

Tillit til tilgjengelighet er lav

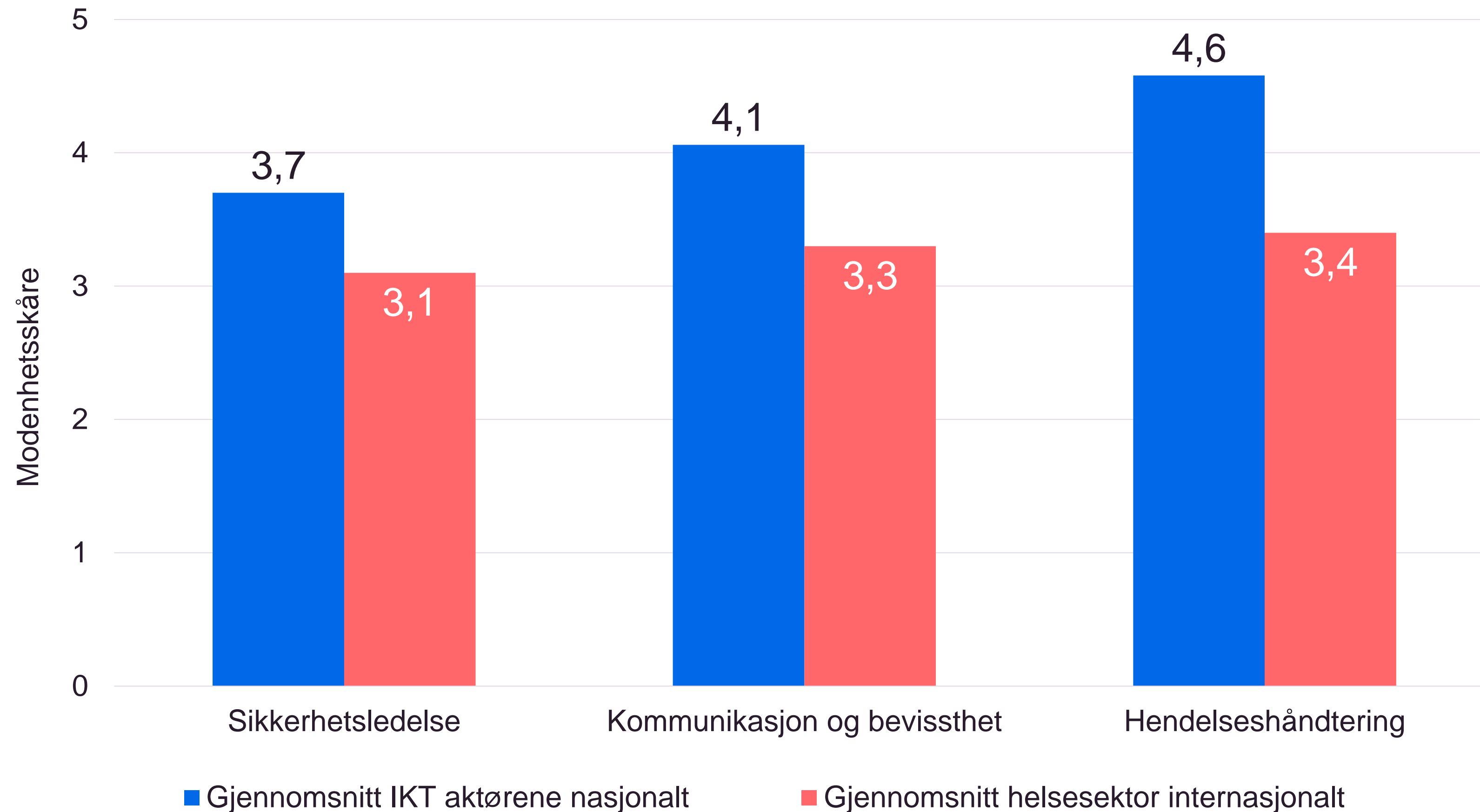
Innbygger- og helsepersonellundersøkelse 2019

Tillit til helseopplysninger er tilgjengelige i en akutt situasjon

Dypdykk i informasjonssikkerheten i helsesektoren

Gjennomsnitt modenhetsskåre for fagområder innen informasjonssikkerhet

Nøkkeltall

Aktivitetsindikatorer for nasjonale e-helsetjenester 2019

212

Millioner sendte medisinske EDI-meldinger
2018: 211 millioner

37,2

Millioner besøk på
helsenorge.no
2018: 25,6 millioner

2,5
Millioner innbyggere
har sett sin kjernejournal
2018: 1,9 millioner

91,3%

Andel solgte pakninger
på e-resept
2018: 90,5%

20,5

Millioner innlogginger
på helsenorge.no
2018: 11,9 millioner

84%

Andel pasientreiser
som søkes digitalt
2018: 79%

28

Millioner e-resepter
gjennom reseptformidleren
2018: 26,6 millioner

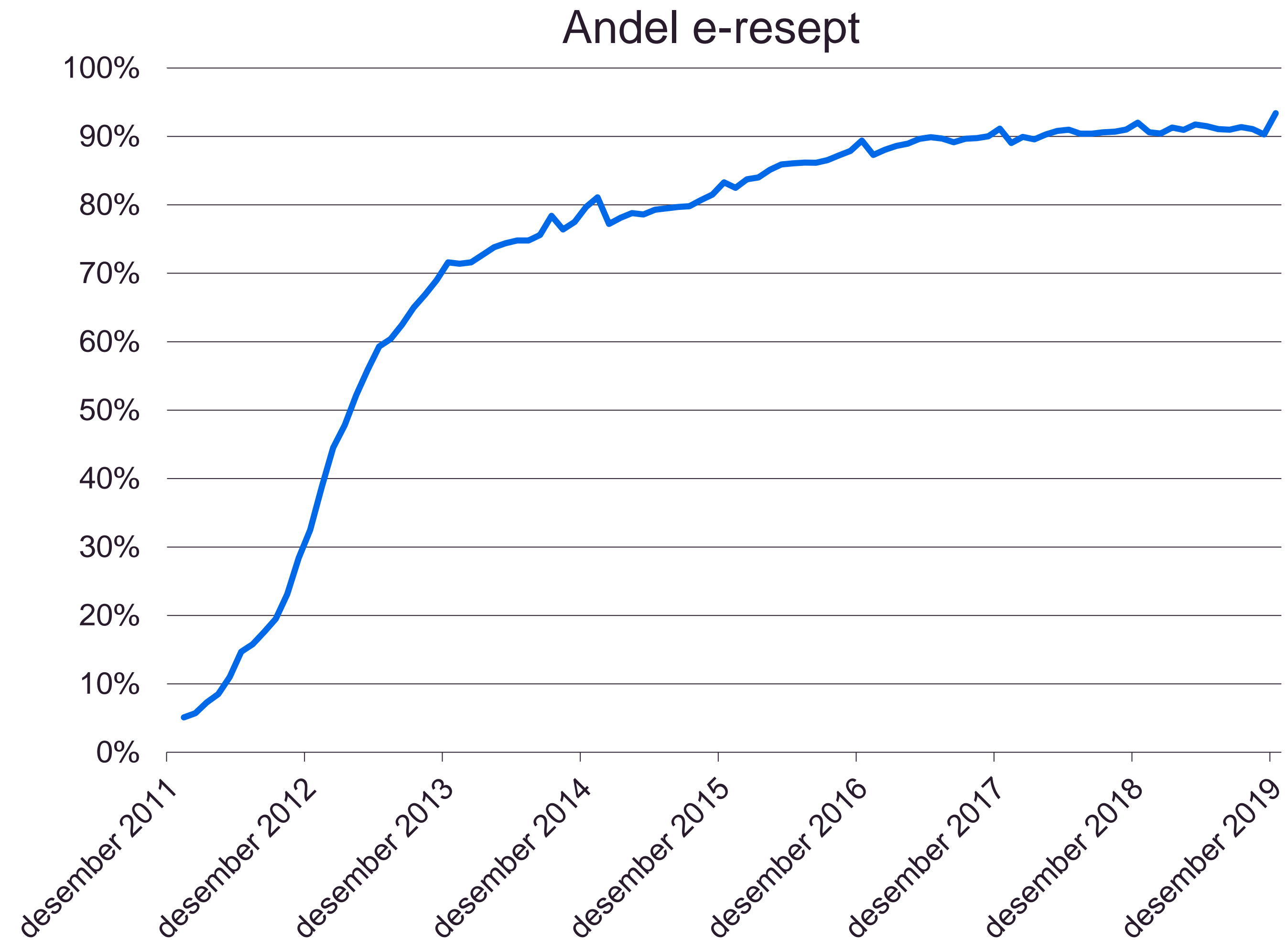
86%

Andel besøkende på
helsenorge.no som fant
informasjonen de søkte etter

612 000

Oppslag reseptliste
via nettapotek
2018: 400 000

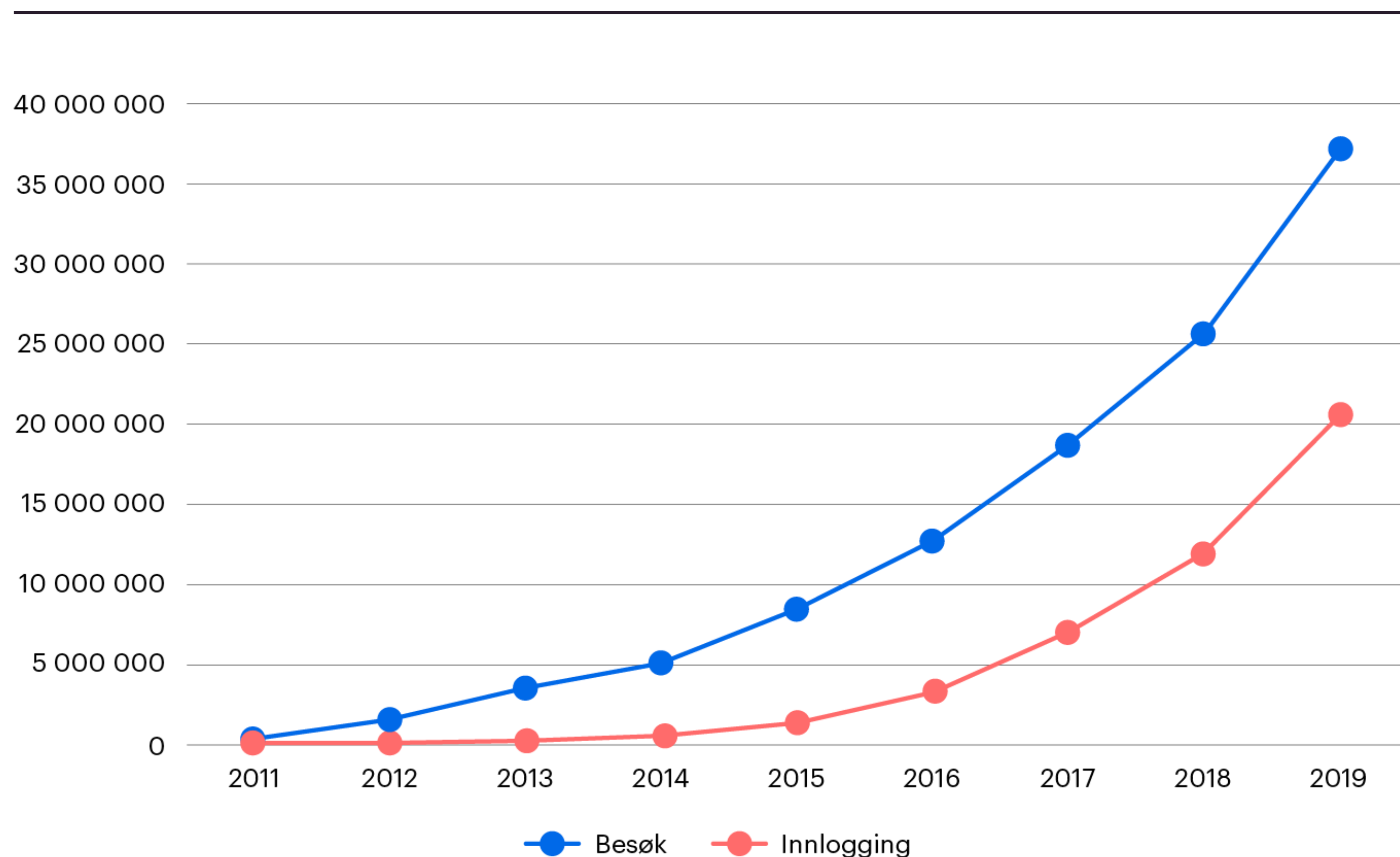
E-resept

- Andelen solgte pakninger fra apotek på e-resept utgjorde 93,4% i desember 2019.
- Andelen e-resept stiger, men tempoet er lavt

Helsenorge.no – kraftig vekst i besøk og innlogging

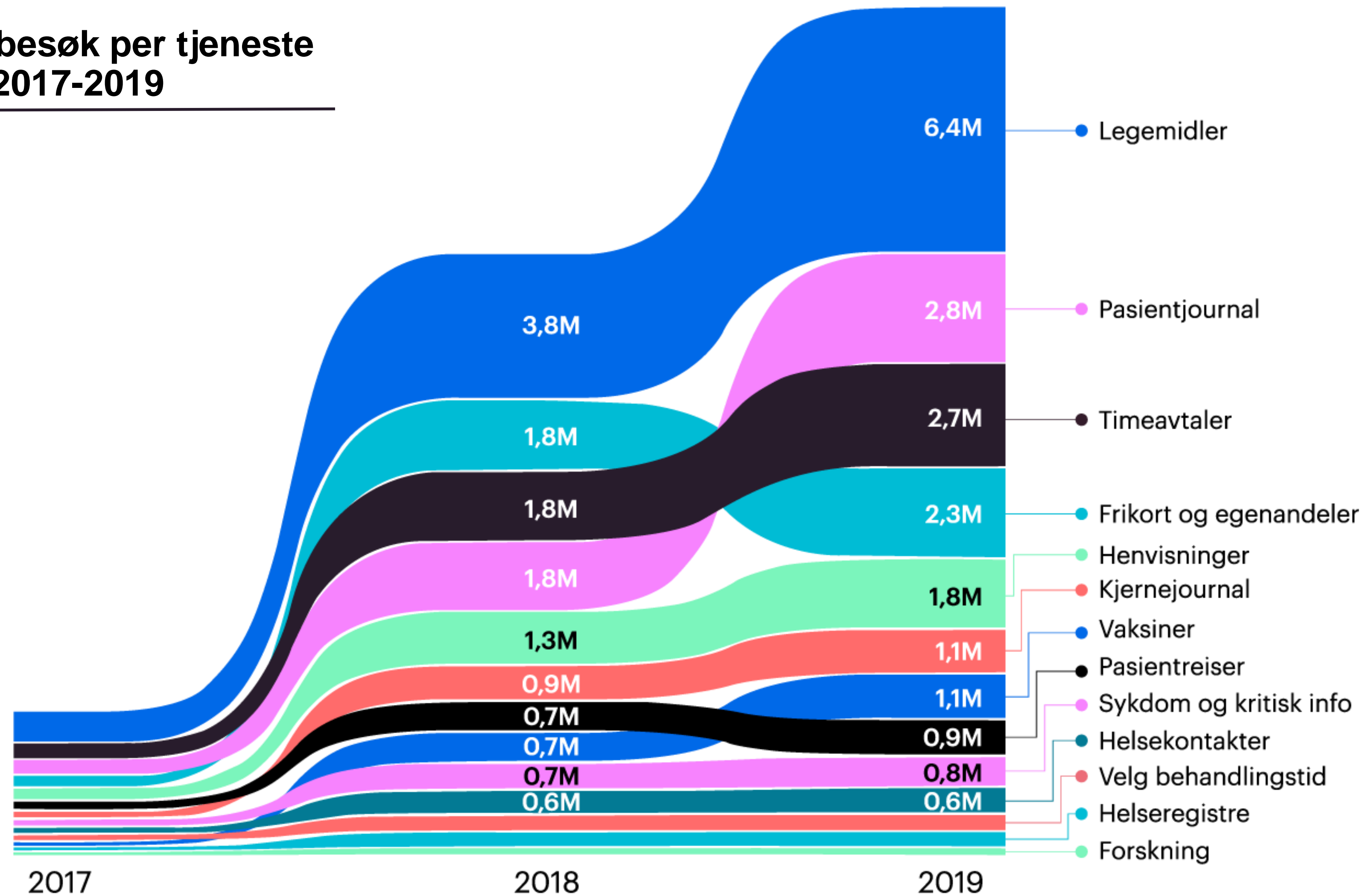
Antall besøk og innlogginger til helsenorge.no 2011-2019

- Totalt 37,2 millioner besøk i 2019
- En økning på 45 % fra 2018
- Totalt 20,5 millioner innlogginger i 2019
- En økning på 72 % fra 2018

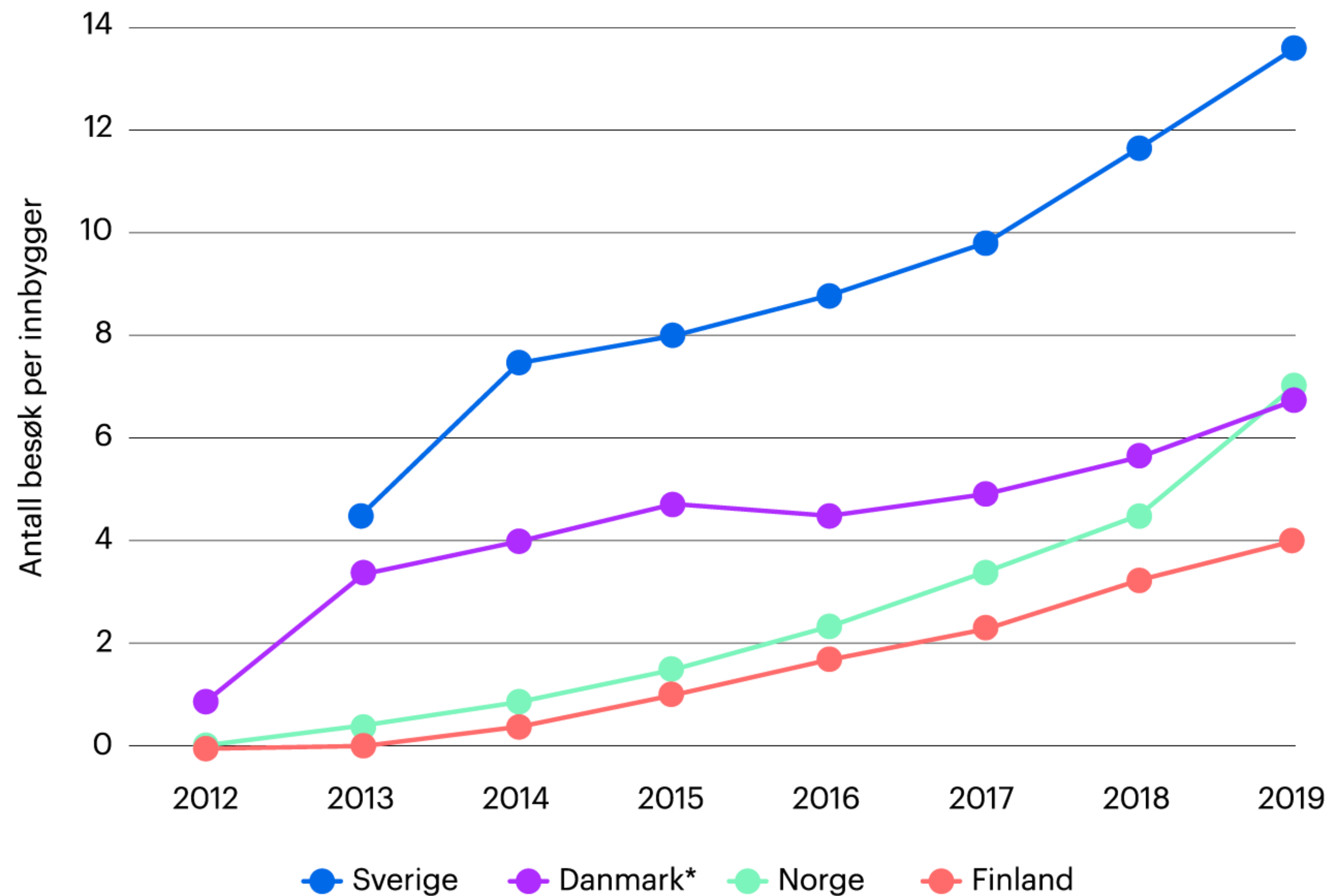
helsenorge.no – bruk av tjenester

Antall innloggede besøk per tjeneste på helsenorge.no 2017-2019

Årlige besøk på nasjonale helseportaler i Norden

Antall besøk per innbygger i helseportaler i Norden 2012-2019

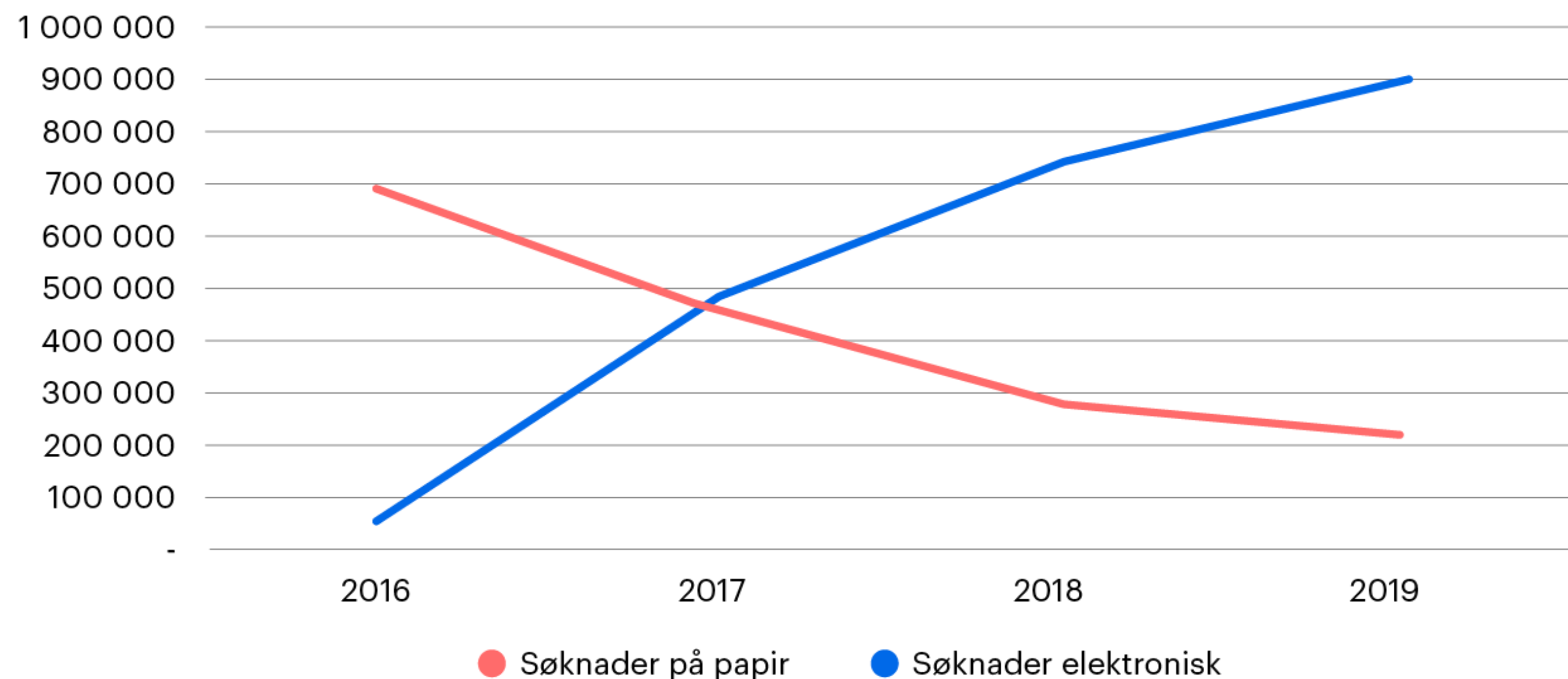

- Antall besøk per år øker for alle helseportalene
- Svenskene har høyest antall besøk per innbygger
- Norges portal har sterkest vekst i 2019, med 45 %

*Tall fra Danmark er estimert basert på tidligere år

Digitalisering skjer innenfor flere områder

Antall elektroniske og papir søknader til Pasientreiser HF 2016-2019

Digital selvbetjeningsløsning for pasienter ble innført 1. oktober 2016.

Kilde: Pasientreiser HF og <https://bloggivest.com/2016/10/14/na-er-vi-i-gang/>

Nå er vi i gang!

Av Marit Kobre, administrerende direktør, Pasientreiser ANS

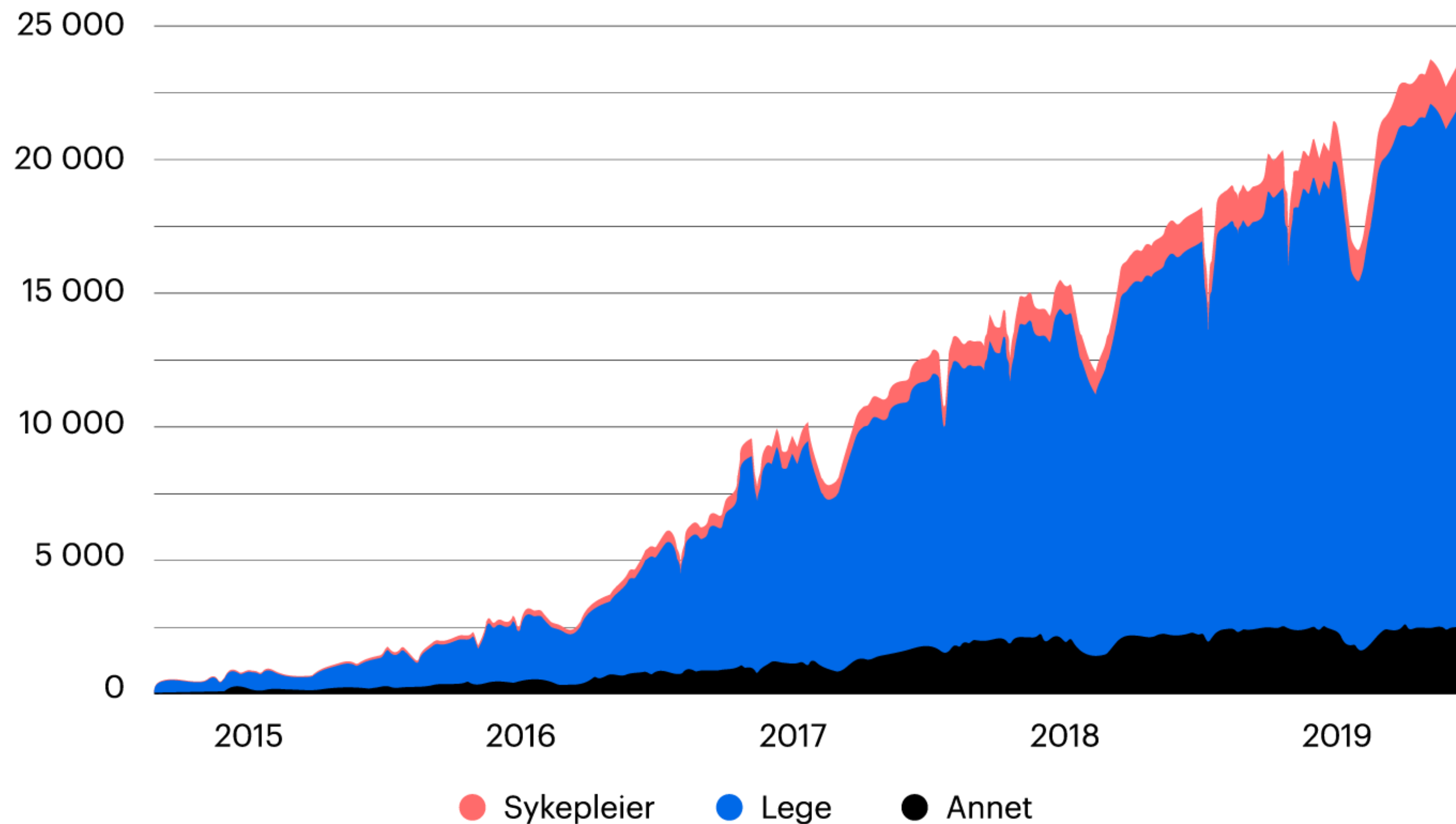
1. oktober markerte vi overgangen til en digital hverdag for pasientreiser. Pasienter som har reist til behandling fra denne dagen kan sende sin søknad om refusjon av reiseutgifter elektronisk på helsenorge.no. Med dette er også vi i Pasientreiser bidragsyttere til at helsenorge.no blir en felles portal med viktig helseinformasjon og innbyggertjenester som bidrar til en enklere hverdag for pasientene. Det er vi glade for.

Den digitale reisen har vært lang! Med mange involverte underleverandører har kontinuerlige avklaringer underveis vært viktig for å finne gode løsninger. Smidig utviklingsmetodikk har vært avgjørende for å få på plass løsningen som ligger på helsenorge.no i dag. Likevel er dette en førstegenerasjon.

Kjernejournal – helsepersonell bruk

Ukentlig oppslag i kjernejournal 2015-2019

- Omtrent 20 000 oppslag i kjernejournal per uke 2019
- Tilsvarer en økning på 42 % siden 2018

Kjernejournal benyttes

- Daglig på sykehus
- Ukentlig av 74 % legevakter
- Ukentlig av 45 % av legekantor

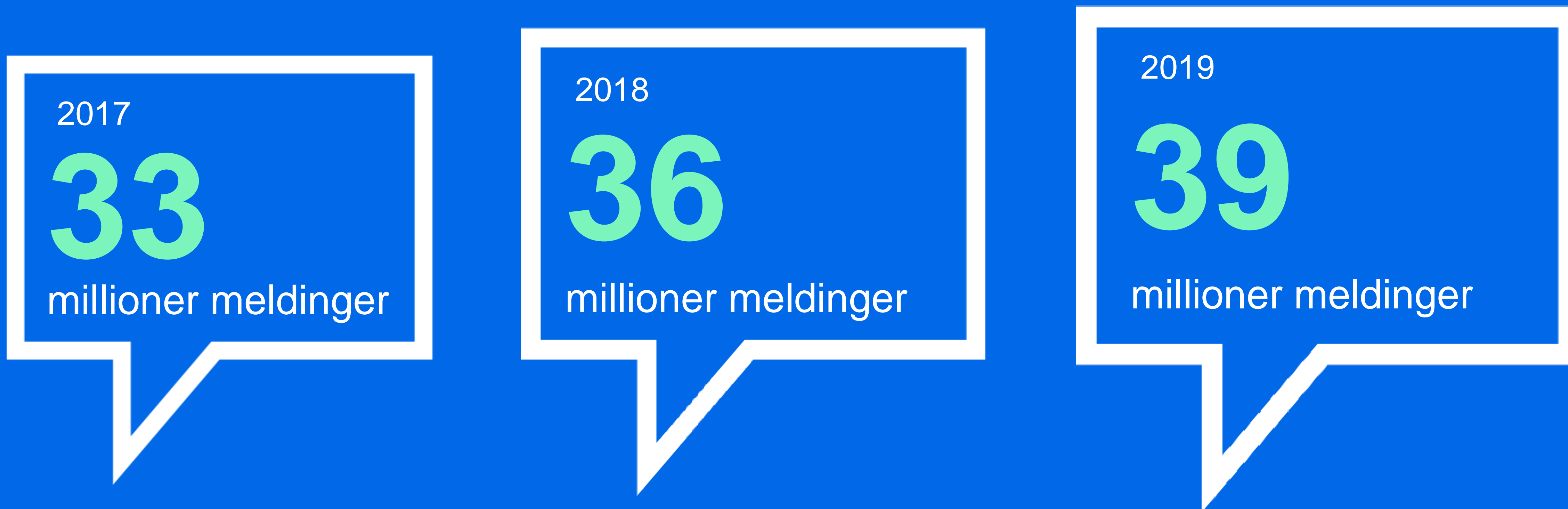
Sterk økning i grunndata

Antall månedlige oppslag i grunndata 2016-2019

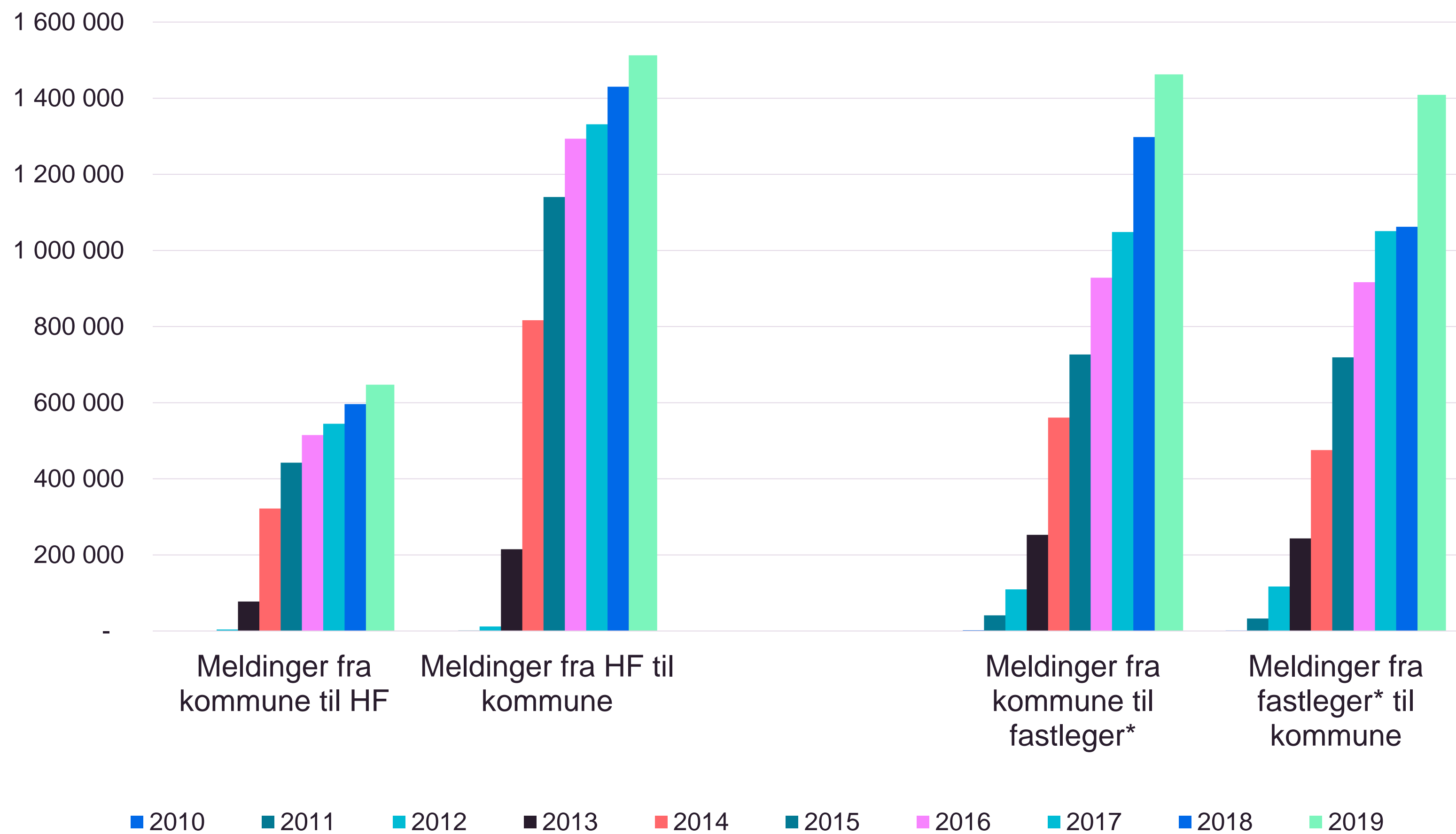
- Totalt 4,4 mrd. oppslag i 2019
- Oppslag i grunndata økte med 180 % sammenlignet med 2018
- Oppslag mot virksomhetsinformasjon utgjør 86 % av alle oppslag

Elektronisk meldingsutveksling: Basismeldinger

Samhandlingen gjennom meldingsutveksling fortsetter

Antall sendte pleie- og omsorgsmeldinger 2010-2019

- Fleste meldinger (rundt 1,51 millioner meldinger) sendt fra helseforetak/private sykehus til kommuner.
- Meldingsutveksling fra fastleger til kommunen steg om lag 30 prosent i 2019

*Inkluderer også blant annet fysioterapeuter og avtalespesialister («Privatpraktiserende autorisert helsepersonell»)

Nøkkeltall

Nøkkeltall for e-helse i kommunene

100%

Andel legevakter som har tatt i bruk Kjernejournal

83%

Andel legevakter som benytter Kjernejournal ukentlig.

99 195

Brukere av velferdsteknologi

27%

Andel av totale tjenestemottakere som bruker velferdsteknologi

3 000

Journalføringer per dag som er automatisert gjennom velferdsteknologisk knutepunkt

Nøkkeltall

Nøkkeltall for e-helse fastleger

91,3%

Andel fastlegekontor som har tatt Kjernejournal i bruk

44%

Andel fastlegekontor som benytter Kjernejournal ukentlig

380 000

Antall bestilte legetimer gjennom helsenorge.no 2018: 328 000

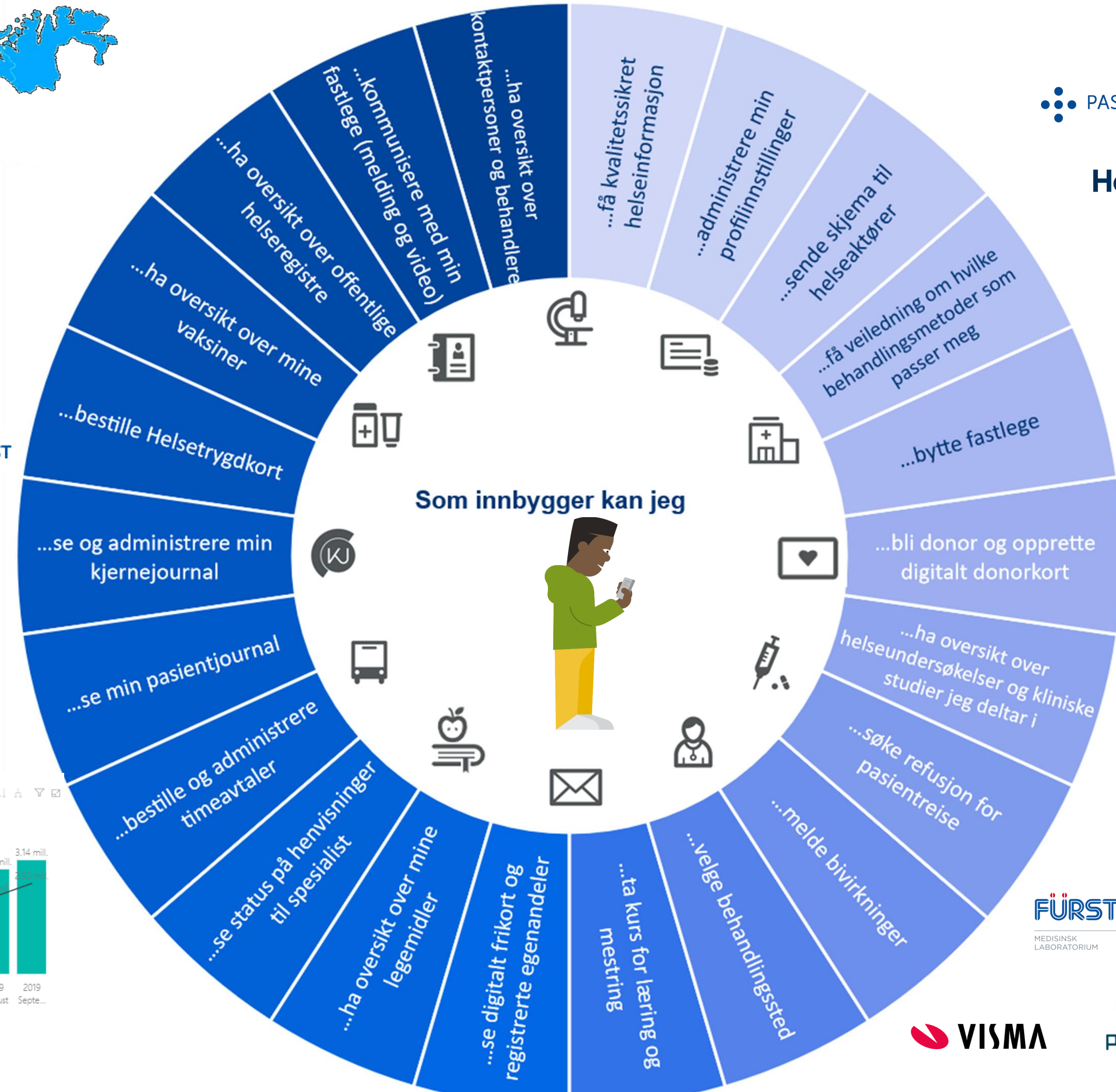
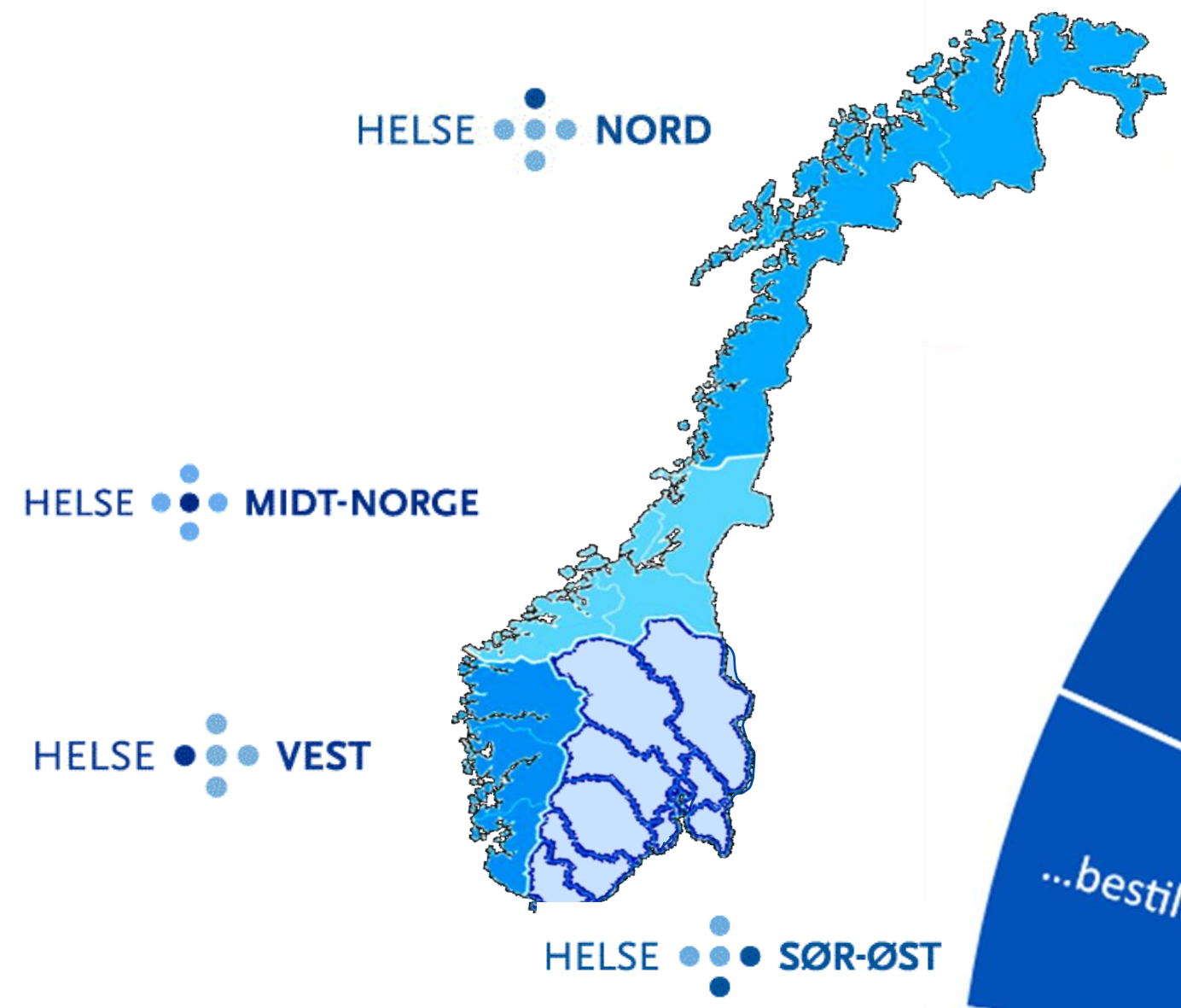
334 000

E-konsultasjoner
2018: 239 000

2,7%

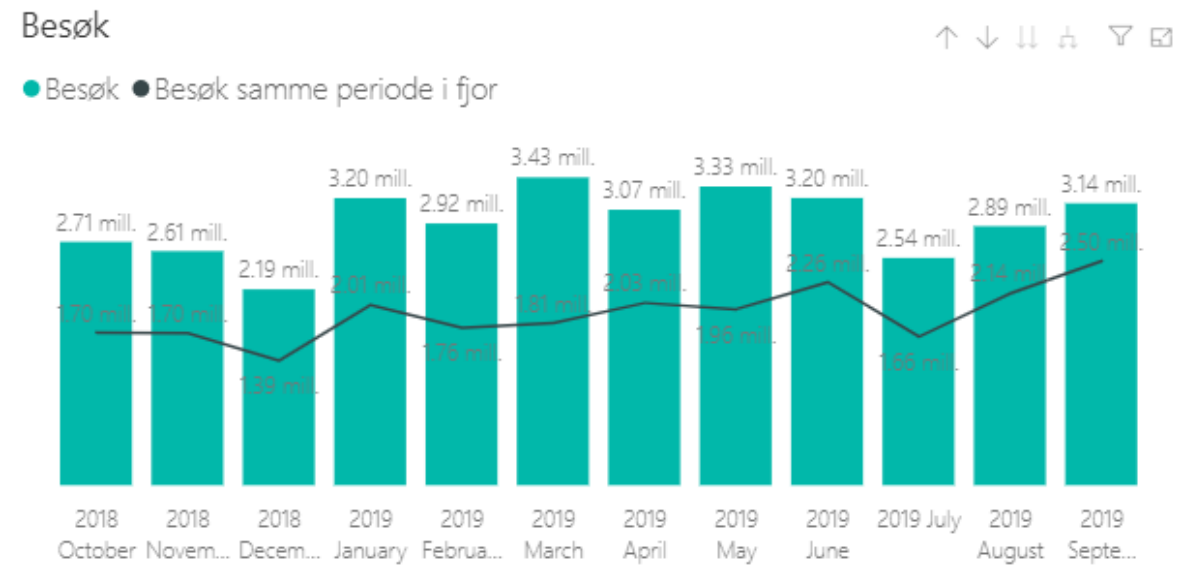
Andel e-konsultasjoner av totale konsultasjoner
2018: 1,6%

Kilde: Direktoratet for e-helse

1508 (av 4800) FASTLEGER

38 KOMMUNER har tatt i bruk digi-helse

Den digitale utviklingen innen helse er kompleks. Det krever nye måter å «følge med»

- Bruk av nasjonale løsninger fortsetter å øke
- Nasjonale e-helseløsninger bidrar til å bygge helsekompetanse i befolkningen
- Innbyggerne ønsker digitale tjenester som er sikre og trygge
- Tilliten til tilgjengelige data i akutt situasjon er for lav
- Det er behov for mer digital kompetanse innen e-helse, IKT og medisinsk utstyr